

UT nieuws

ACTUEEL EN ONAFHANKELIJK

Cultuur >

**De worsteling van
kleine verenigingen**

Europese verkiezingen >

**Alumnus Sebastiaan den
Bak op weg naar 22 mei**

International >

**Cancer research on
tumor immunology**

Herbert Wormeester >

**'Soms moet je
de sprong in het
diepe maken'**

SAI Information day

Date: Monday 26 may 2014

Time: 13.00 – 17.00 hrs

Location: Eindhoven University of Technology

More information and registration: www.3tu.nl/sai

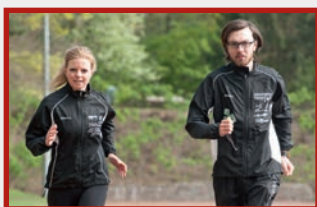
Two-year post-master traineeships to boost your career:

1. Architectural Design Management Systems
2. Automotive Systems Design
3. BioProduct Design
4. Bioprocess Engineering
5. Chemical Product Design
6. Civil Engineering
7. Clinical Informatics
8. Comprehensive Design in Civil Engineering
9. Design and Technology of Instrumentation
10. Energy and Process Technology
11. Healthcare Systems Design
12. Information and Communication Technology
13. Logistics Management Systems
14. Mathematics for Industry
15. Process and Product Design
16. Process and Equipment Design
17. Robotics
18. Smart Energy Buildings and Cities
19. Software Technology
20. User System Interaction

In dit nummer

Interview | Jan van Dijk
> 10 - 11

Sport | Batavierenrace
> 14 - 19

Coverinterview Herbert Wormeester > 4 - 7 Fotoreportage openluchtbad > 8 - 9 Column Asha ten Broeke > 12 In de praktijk > 13 UT in Beeld > 20 - 21 Column Marc Hulsebosch > 22 Kleine cultuurverenigingen > 22 - 23 Alumnus in Brussel > 24 - 25 Politicoloog Carolien van Ham > 26 - 27 Studiesucces allochtonen > 28 - 29 Wie is Maaïke Ebbekink > 30 - 31 Onderzoek spin-ijs > 32 - 33 Studenten en dodenherdenking > 34 - 35 UT cancer research > 36 - 37 In & Out > 38 PhD > 39

Van de redactie

Het bruist weer op de campus. Als ik uit het raam van de vijfde verdieping van de Vrijhof kijk, zie ik twee grote felgekleurde tenten op het grasveld staan. Nog even, en het circus barst los. Drie grote feesten (Hardstyle festival, Bevrijdingsfeest en de Bata) luiden knallend de zomer in. Partytime!
Op 10 mei gaan 8500 deelnemers de uitdagingen van de Batavierenrace weer aan. Duizenden feestgangers komen hen aanmoedigen. En natuurlijk een borrel drinken op de goede afloop. Daarmee heeft de campus een grote mensenmassa binnen de poort. De meesten komen uiteraard voor het sportieve element, maar vlak ook de Batafeesten na afloop niet uit. UT Nieuws interviewde daarom twee podiumkandidaten (m/v), die uitkomen voor het UT/Saxion-team, maar brengt ook de plekken waar gefeest kan worden (en tot hoe laat) in kaart (pag. 14-19).

kieslijst voor het CDA, op de vijftiende plek. De kans dat hij gekozen wordt is niet groot, maar de voormalig bestuurskundestudent is er van overtuigd dat hij 'over tien jaar in een actieve politieke functie werkzaam is'.
Hoogleraar Jan van Dijk wijst in een artikel over socialmediagebruik (pagina 10-11) op de risico's van sociale netwerken. Dat zijn er nogal wat; schending van de privacy, aantasting van veiligheid, verslaving, pestgedrag, een depressie, criminaliteit. Maar het meest schokkend is wel zijn vaststelling dat we zelfs tijdens het vrijen op social media kijken! Dat ga ik snel even twitteren en op Facebook zetten. Zou me niet verbazen als Jan van Dijk op korte termijn weer eens opduikt in de landelijke media.

Verder in dit meinummer ruim aandacht voor de Europese verkiezingen op 22 mei (pagina's 24-27). UT-politicoloog Carolien van Ham schreef, samen met twee collega's, het boek 'De wankele democratie'. In het boek geven de auteurs suggesties voor maatregelen die het publieke bestel stabiel kunnen maken. Collega Maaïke Platvoet reisde naar Brussel af om daar UT-alumnus Sebastiaan den Bak te interviewen over de Europese verkiezingen. Hij staat op de

Ditta op den Dries, hoofdredacteur.

TU/e Technische Universiteit Eindhoven University of Technology

Join the future of Automotive!

High tech Automotive region Eindhoven
System oriented education and research

- Smart mobility concepts
- Clean, efficient & smart vehicle technologie

Visit the TU/e Master Event for more information about the Master's Program Automotive Technology.

Monday May 12, 18.00 - 21.30
Eindhoven University of Technology

More info: automotive@tue.nl - www.tue.nl/masterevent

Where innovation starts

Colofon

Onafhankelijk maandblad voor personeel en studenten van de Universiteit Twente. Jaargang 03. Verschijnt elke eerste donderdag van de maand op de campus; vrijdag/zaterdag buiten de UT. Oplage: 8.000 exemplaren.

Redactie-adres:

Gebouw De Vrijhof
Kamers 535, 537, 539, 541, 543.
De Veltmaat 5, 7522 NM Enschede

Postadres:

Postbus 217, 7500 AE Enschede

Telefoon:

(053 - 489) 2029
zie verder onder redactie

E-mail redactie:

info-utnieuws@utwente.nl

Internet:

<http://www.utnieuws.nl>
of via de homepage van de UT

Twitter:

@UTNieuws

Redactie:

Ditta op den Dries (hoofdredacteur, (053 - 489) 2030

d.e.opdendries@utwente.nl
Paul de Kuyper (053 - 489) 4084
p.m.dekuyper@utwente.nl
Maaïke Platvoet (053 - 489) 3815
m.c.platvoet@utwente.nl
Sandra Pool (053 - 489) 2936
s.pool@utwente.nl
Johannes de Vries (053 - 489) 2028
j.devries-2@utwente.nl

Vaste medewerkers:

Marloes van Amerom, Cynthia Bergsma, Marije ten Böhrer, Egbert van Hattem, Marc Hulsebosch, Eymeke Lobbezoo, Larissa Nijholt, Mariska Roersen, Charlotte Rompelberg, Amr Schaker, Michiel Schuhmacher, Femke van Stratum, Mart Rozema, Jochem Vreeman, Peter Wolbers.

Foto's:

Rikkert Harink, Arjan Reef, Gijs van Ouwerkerk.

Redactieraad:

M. Driesprong, drs. J.W.D. ter Hellen, dr.ir. D. Lutters, E. Hamelers, prof. dr. A. Need, dr. O. Peters (voorzitter).

Advertenties:

Bureau Van Vliet BV, Postbus 20, 2040 AA

Zandvoort

Tel. 023 - 5714745. Site: www.bureauvanvliet.com
E-mail: zandvoort@bureauvanvliet.com
Advertentietarieven op aan vraag.

Internetbeheer:

WAME - Websites, Applicaties, Advies
www.wame.nl

HOP:

UT Nieuws is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau (HOP).

Adreswijzigingen:

Abonnees (ook studenten) dienen deze schriftelijk door te geven aan de redactie UT-Nieuws Postbus 217, 7500 AE Enschede of per e-mail: info-utnieuws@utwente.nl.
Stage of buitenlands studieverblijf: studenten die op stage gaan of in het buitenland gaan studeren kunnen het UT-Nieuws magazine op schriftelijk verzoek opgestuurd krijgen.

Wie prijs stelt op deze (gratis) service zendt een adreswijziging naar de redactie o.v.v. faculteit, stagelocatie en periode (zo nauwkeurig mogelijk).

Kopij:

Nieuws voor het UT-Nieuws magazine en de

website naar: info-utnieuws@utwente.nl.

Abonnementen:

Jaarabonnement: 44 euro. Abonnementen schriftelijk aan te vragen met vermelding van naam, adres, postcode, plaats, telefoonnummer en bank-/girorekening. Abonnementen kunnen maandelijks ingaan. Betaling via factuur. Het jaarabonnement wordt automatisch verlengd, tenzij men minimaal 1 maand voor afl oop van de abonnementsperiode schriftelijk opzegt.

Vormgeving en realisatie:

SMG Groep
www.smg-groep.nl

Bezorging Campus:

Motorsportgroep UT, Richard van Schouwenburg en Petra Kuipers, tel. 053-4892029.
E-mail: info-utnieuws@utwente.nl

Copyright UT-Nieuws:

Auteursrecht voorbehouden. Het is verboden zonder toestemming van de hoofdredacteur artikelen schema's foto's of illustraties geheel of gedeeltelijk over te nemen en/of openbaar te maken in enigerlei vorm of wijze.

Herbert Wormeester, voorzitter universiteitsraad

'Een andere mening hebben is niet voldoende'

Voor Herbert Wormeester kent de UT weinig geheimen. Hij doorgrondt als geen ander de UT-begroting, is een doorgewinterd lid van de universiteitsraad en een opleidingsdirecteur die weet hoe het voelt als je op je 17e voor het eerst voet op de campus zet.

TEKST: MAAIKE PLATVOET | FOTO'S: RIKKERT HARINK >

Wat is nou typisch Herbert Wormeester? Veel collega's binnen de vakgroep, of binnen de universiteitsraad weten daar het antwoord wel op. Die baard. En natuurlijk mandarijnen. Wie ooit een U-raadsvergadering bijwoonde weet dat er geheid een moment komt dat Wormeester een mandarijn uit zijn tas opdist, 'm pelt en verorbet. Het is een geruststellend en vertrouwd beeld. Zelf moet hij heel hard lachen om zijn 'mandarijntic'. 'Ik vind het lekker en gemakkelijk fruit. Als je ze in de tas stopt, geven ze tenminste niet af op andere spullen', luidt zijn nuchtere verklaring. Dat zijn voorkeur voor het oranje fruit al lang speelt, blijkt wel uit de volgende anekdote: 'Tijdens mijn promotie op 19 juni 1992 kreeg ik als cadeau een kistje mandarijnen van mijn fractieleden.' Goed, en dan die baard. Die hoort gewoon bij hem, zegt ie zelf. 'De laatste keer dat ik 'm afschoor was in 1994 in Amerika, na een bezoek aan Stanford University. Daarna heb ik het nooit meer overwogen. Waarom? Geen idee.' Wormeester is van eigen kweek, zoals men dat noemt. Alleen weet hij niet zo goed of hij daar nou wel of niet trots op moet zijn. 'Tegenwoordig stimuleren we natuurlijk veel meer dat onderzoekers buiten de muren van hun instelling ervaring opdoen. Zelf ben ik in 1995 en 1996 ruim een jaar Humboldt fellow geweest aan de

Technische Universität Clausthal. En in 2008 had ik een sabbatical leave aan de Lawrence Berkely National Laboratory.'

Brave student

Hij was een hardwerkende, brave student, zegt hij zelf. De studie technische natuurkunde koos hij puur op gevoel, omdat de sfeer hem op de voorlichtingsdag meer aansprak dan bij de opleiding wiskunde. Nu draait hij als opleidingsdirecteur bij advanced technology ook mee bij de voorlichtingsdagen. 'Als ik kijk naar AT zie ik heel duidelijke verschillen, ook in sfeer, met technische natuurkunde. Daarmee heeft de UT een heel andere doelgroep dan studenten natuurkunde, scheikunde of werktuigbouwkunde weten aan te boren. Meer internationaal ook: de afgelopen drie jaar had 38% van de ingestroomde studenten een andere nationaliteit dan de Nederlandse. Daardoor is een heel interessante mix van studenten ontstaan, die in projecten moeten samenwerken. Bovendien geeft het ook een kwaliteitsimpuls.' De internationale studenten bij AT komen onder andere uit Zuid-Afrika, India, Oman, Indonesië, Engeland en Duitsland. Trots: 'Ik heb al van masteropleidingen gehoord dat hun beste studenten AT als vooropleiding hebben. Dat zegt wel wat.'

En hoewel hij AT 'een fantastisch mooie op-

leiding' vindt, zou Wormeester zelf opnieuw kiezen voor een studie TN. Er zit namelijk volgens hem een duidelijk verschil tussen studenten die voor de ene studie en studenten die voor de andere studie kiezen. 'Dat is moeilijk uit te leggen, maar het zit 'm met name in de manier van aanpak. Even heel plat gezegd: de natuurkundestudent is meer geïnteresseerd in wat theoretisch mogelijk is en de AT-student kijkt vooral naar hoe we een concreet probleem samen gaan oplossen.' Terug naar zijn studententijd. Een brave student, maar ook een heel actieve. En dat in een roerige tijd. Er werd namelijk nog wel eens een bestuursvleugel bezet ('maar dan draaiden de studenten wel eerst keurig de kamers van de collegeleden op slot, hoor') of er reden bussen met 900 studenten van de campus naar Den Haag om te demonstreren tegen de korting op studieduur. Wormeester zat in diverse commissies en besturen en won zelfs de Stork UT-prijs voor zijn inzet buiten de studie om. Met twee vrienden huurde hij een flat in Tweekelerveld. Sommige studievrienden spreekt hij nog wel eens. Zijn echtgenote, Cora Salm (bachelorcoördinator bij electrical engineering) leerde hij er kennen. Zij studeerde ook technische natuurkunde aan de UT. 'Toen ik in mijn laatste jaar zat, ging zij studeren. Nieuwe vrouwelijke studenten vielen natuurlijk wel op, haha.'

Arago

Zijn herinneringen aan de studietijd noemt hij divers. 'Wat ik erg leuk vond was om met de enquêtes van vakevaluaties langs docenten te gaan. En dan met ze in discussie over de interpretatie ervan. Mooi waren ook de buitenlandse excursies, het winnen van de Storkprijs en ik herinner me een enorm congres dat we met studievereniging Arago organiseerden. Op dat congres kwam maar liefst 200 man af, zelfs vanuit het buitenland was er belangstelling voor. Er was zelfs een alumnus die me smeekte of hij ook kon komen. Het is natuurlijk wel bijzonder wanneer je als studenten zoiets gewilds neerzet, dat vergeet je nooit meer.' Wormeester is bij Arago inmiddels 'lid van verdienste'.

Via zijn lidmaatschap bij de Studentenraad Drienerlo (een soort studentenvakbond) werd hij gevraagd om aan te schuiven bij de toenmalige universiteitsraadspartij KPS (Kiesvereniging Progressieve Samenwerking). Als al snel daarna de verkiezingen zijn, belandt Wormeester in de raad. Vanaf begin af aan hebben de financiële stukken, de begrotingen en kaderstellingen, zijn belangstelling. Er waren weinig anderen die zich ervoor interesseerden. Gemiddeld doet hij er 4 à 5 uur over om een begroting door te spitten. En daarbij hanteert hij zo zijn eigen werkwijze. 'Ik zie die stukken als een uitdaging. Als eerste kijk ik altijd: wat wijkt er af? Waar zitten de veranderingen? Wat is de motivatie daarvoor? En wat wil je bereiken? Die vragen stel ik ook weer aan de betrokkenen.'

Veel te veel tekst, luidde steevast zijn commentaar over begrotingen in de algemene vergadering van de universiteitsraad met het college van bestuur. 'Die hele woordenbrij, daar kan ik echt over vallen. Afgelopen december heb ik het CvB gecompimenteerd met de vormgeving van de begroting: die zat veel beter in elkaar dan andere jaren. Meer to the point. En zo moet het.'

Transparantie

Volgens Wormeester draait het maar om één ding in een begroting. 'En dat is de vraag: waarom kies je hiervoor?' Ook een vraag die hij eindeloos durft te herhalen als het antwoord hem niet bevredigt. Zo herinnert hij zich een discussie met oud CvB-lid Frits Schutte, voor wie hij nog steeds veel respect heeft. 'Die man had een enorme dossierkennis, maar het lukte hem op één punt niet om tot een te herleiden antwoord te komen. Uiteindelijk werd het toen maar een beleidsbeslissing genoemd. Oftewel, bestuurlijk inzicht. Als U-raad heb je dan wel de taak om ook te kijken naar de consequenties

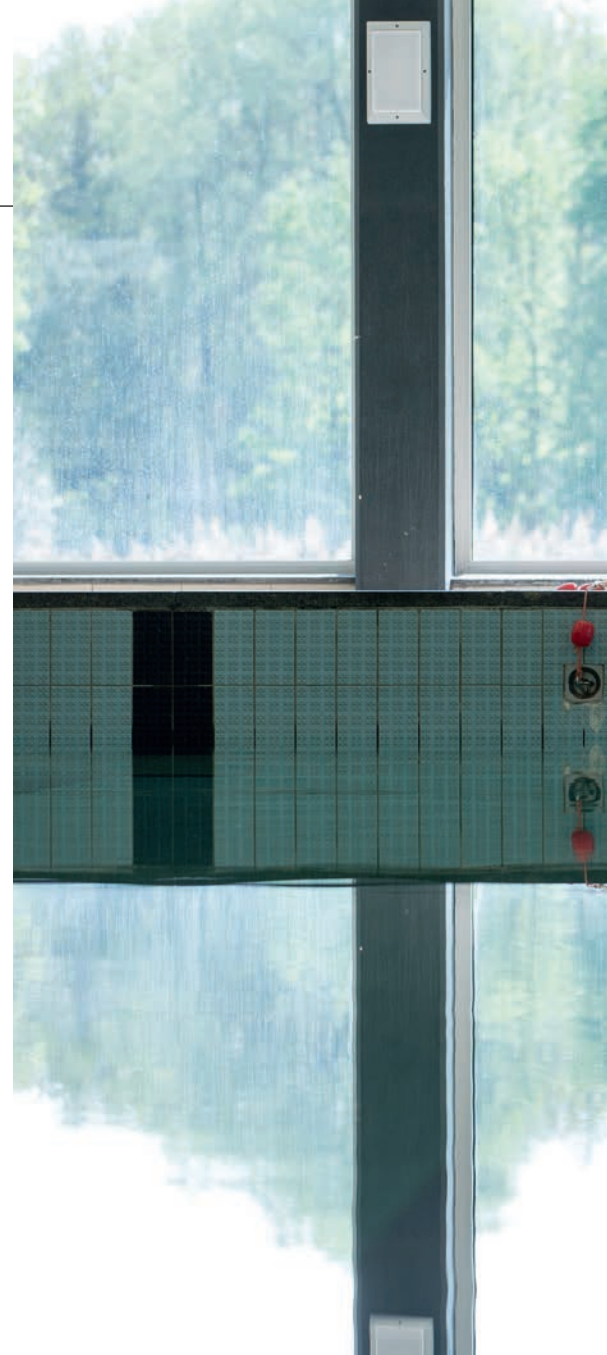
van dit 'bestuurlijke inzicht'. Want dat kan grote gevolgen hebben voor een faculteit of dienst.' Hij maakt zich overigens geen illusies: een universiteitsraad is heel wat anders dan een gemeenteraad. En heeft dus lang niet zoveel invloed op de politieke processen. Desondanks hoopt hij dat het CvB 'de inspanningen' waardeert. 'Als U-raad heb je twee belangrijke taken. Zorgen voor transparantie en het CvB een spiegel voorhouden waarbij je de vraag stelt: is dit redelijk wat je doet?'

Nog een paar weken, dan zijn er weer verkiezingen voor de universiteitsraad. Hij heeft zichzelf op een verkiesbare plek gezet bij de Campus Coalitie. Dus ja, als het lukt, tekent hij weer twee jaar bij. Of dat ook weer als voorzitter zal zijn, is nog afwachten. Daarover beslist de raad na de verkiezingen. Dit jaar loert er bij de verkiezingen voor het eerst concurrentie vanuit de PvdUT. Twee jaar geleden deed alleen Campus Coalitie mee. Een beperkte keus voor de kiezers. 'We probeerden toen onze kandidatenlijst zo divers mogelijk te maken, en dat doen we weer. Maar het is goed dat er nu een partij bij is.'

Twee leden van de Campus Coalitie, Dick Meijer en Gert Brinkman, maakten de overstap naar de PvdUT, die dus in juni voor het eerst meedoet met de verkiezingen voor medewerkers. Wormeester vraagt zich vooral af wat de PvdUT wil bereiken. 'Het verwijt van Meijer en Brinkman is dat de zittende raadsleden niet hard genoeg 'nee' durven te zeggen tegen het college. Maar als U-raadsleden zijn we geen bestuurders. Beslissingen kunnen we daarom niet nemen. Soms kun je niet anders dan, na lang wikken en wegen, de sprong in het diepe maken. Ook al weet je dat je een fuik wordt ingeleid. Dat geldt bijvoorbeeld voor de besluitvorming rondom de fusie van MB en GW. Wij hebben goed geluisterd naar de faculteitsraden, maar ook zij konden niet anders concluderen dan dat we de fusie in moeten gaan. Dus stem je voor, terwijl je je ondertussen realiseert dat er nog veel hobbels op de weg zitten. Daar komt bij dat je een negatief besluit heel goed moet motiveren. Een andere mening hebben is niet voldoende.'

Julia

Voor zijn werkzaamheden bij de U-raad staat 0,48 fte. Dan is er nog het opleidingsdirecteurschap en zijn wetenschappelijke werk als associate professor in de vakgroep Physics of Interfaces and Nanomaterials van de faculteit Technische Natuurwetenschappen. Als hij 's avonds eenmaal thuis is, neemt hij alle tijd

voor zijn 9-jarige dochter Fiona, maar ook voor het bespelen van zijn altfluit. Deze fluit is een grotere en lagere versie dan een dwarsfluit. Een hobby die hij drie jaar geleden, samen met zijn vrouw en dochter oppakte, nadat hun tweede dochter Julia 18 weken na haar geboorte overleed. Erover praten helpt, zegt hij. Dus doet Wormeester dat. Maar gemakkelijk is dat niet.

'Haar geboorte was hectisch. Het werd een spoedkeizersnede. Je weet dat er wat aan de hand is als de artsen lang met een pasgeborene bezig zijn. In eerste instantie werd gedacht dat er vocht achter haar longen zat, maar al vrij vlot kwamen de artsen met de diagnose dat ze in de 30e zwangerschapsweek een forse hersenbeschadiging had opgelopen door zuurstofgebrek. De prognose van haar levensverwachting was drie weken. En dat kregen we twee dagen voor kerst te horen. Julia belandde in Zwolle, op de afdeling waar ook baby's liggen van 25 en 26 weken oud. Heel raar om daar zo'n forse baby tussen te zien liggen. Na de kerst leefde ze gewoon door en konden de artsen geen echte prognose meer geven. Het bleek wel dat ze heel sterk was. Ze kon met

drie weken al haar hoofdje optillen. Gedeeltelijk duidde dat ook op de aanwezigheid van spasmes. Op een gegeven moment kon ze naar huis. Julia kon zelfstandig ademen, maar niet slikken. Ze is vijf weken thuis geweest en toen overleden.'

'Door zo'n gebeurtenis sta je anders in leven. Je

instrument dat mijn dochter interessant vond en waarmee ze ook overweg kon. Mijn vrouw en ik besloten toen om mee te gaan spelen. Zij ook op een dwarsfluit, ik op een altfluit. Met het bespelen van een instrument had ik ervaring, omdat ik vanaf mijn tiende al saxofoon speel.'

'Door het verlies van mijn dochter sta ik anders in het leven'

moet het leren verwerken. Ik hoorde onlangs nog van iemand, die ook haar kind had verloren, dat je op een gegeven moment denkt: ik ben er overheen. Maar toen kwam voor haar de klap alsnog. Zes jaar later. Ik weet dus niet wat ons nog te wachten staat. Maar erover praten helpt, ook in mijn werkomgeving. Ik heb de UT in die periode als een zeer goede werkgever ervaren.'

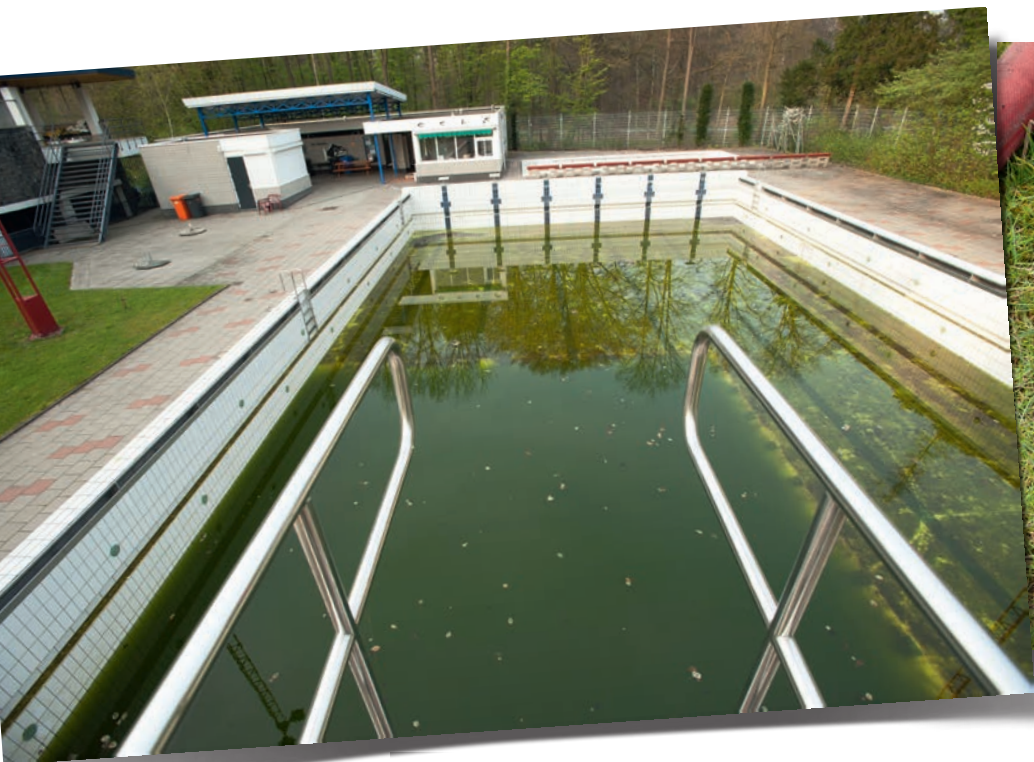
Met zijn oudste dochter en vrouw ging hij vlak na het overlijden van Julia naar de muziekschool, om iets nieuws te proberen. 'Het werd een dwarsfluit, want dat was eigenlijk het enige

Nu bezoekt hij regelmatig op vrijdagavond een concert van het symfonieorkest. En bijna dagelijks bespeelt hij zijn fluit, waarmee hij ook in een klein orkest speelt. 'Wat ik wil is proberen om niet te veel in dat putje te gaan zitten. Het overlijden van Julia was aanleiding om weer te gaan spelen. En dat bevalt wel.' Dan ernstig: 'Je maakt er toch geen heel zielig verhaal van hè?' Wormeester heeft niet alleen muzikale aanleg. Fietsen doet hij ook graag. De afstandjes naar de UT – hij woont bijna op loopafstand – mag hij daarbij niet meerekenen. Voor de geboorte van zijn oudste dochter maakte hij langere

fietsvakanties. Na zijn afstuderen fietste hij van Zagreb naar Athene. Tijdens zijn promotie fietste hij van het Noorse Bergen naar de Noordkaap in zes weken. 'Weet je hoe steil het daar is?' Ook was er een fietstocht naar Rome. En samen met zijn hoogzwangere vrouw was er een gezamenlijke tocht op de tandem van Dresden naar Linz.

Nu zijn de vakanties afgestemd op die van een 9-jarige. En dat betekent vooral veel zwemmen. Trots: 'Daar is ze ook goed in. Ze zwemt wedstrijden en springt van de hoogste duikplanken af. Door haar zwemfascinatie ben ik zelf zwemofficial geworden en sta ik zowat wekelijks langs het bad.' Of ze de bèta-genen van haar ouders heeft meegekregen, durft hij nog niet te zeggen. 'Ze wil schrijfster worden', lacht Wormeester.

De UT'er van eigen kweek voelt zich als een vis in het water op de campus. Had hij toch bepaalde dingen anders willen doen? 'Natuurlijk is er wel wat, maar ik vind dat je niet te veel terug moet kijken. Je doet het zoals je doet, daar moet je niet te veel bij stilstaan. En als ik ergens geen spijt van heb, dan is het wel van mijn studiekeuze.' |

Van dreukig groen naar kristalhelder blauw

Druipende modder, zwart geworden boomblaadjes, kleverige, groene alg, kikkers en forellen. De bodem van het buitenzwembad had het allemaal. Gewapend met hogedrukspuit, trekkers, dienbladen die dienstdoen als stoffer en blik en een goed stel regenlaarzen trotseerden studenten van ZPV Piranha de zwembadbodem. Het doel? Het zwembad zomerklaar maken. Vanaf 12 mei kan iedereen weer een frisse duik nemen op de campus, in kristalhelder water.

Het opruimen van de dreukige boel was slechts één onderdeel van de grote schoonmaak. Een week eerder liet de onderhoudsploeg het bad al leeglopen. Een kwestie van dagen. Medewerkers van het Sportcentrum visten de forellen, uitgezet om alg tegen te gaan, eruit en deden zich smakelijk tegoed aan de verse vangst op de barbecue. Nadat de schoonmaakploeg de hielen had gelicht, was het de beurt aan de tegelzetter. Voorzien van gepoetste en nieuw ingezette tegels, mocht het verse water er weer in. Zo'n 800 m³. Vijf dagen werk. Het duurt vervolgens nog een week om het water op temperatuur te krijgen. Tot slot volgde nog een laatste technische check en het toedienen van chloor en zwavelzuur, om zo lang mogelijk te genieten van het water. De toegangspoort kan open!

De risico's van sociale netwerken

'Zelfs kijken

TEKST: JOHANNES DE VRIES | FOTO: ARJAN REEF >

Jan van Dijk gebruikte in de jaren tachtig als een van de eersten het begrip 'netwerksamenleving' om de toekomstige maatschappij aan te duiden. Met de komst van social media kreeg hij gelijk. Ze zijn hét voorbeeld van de netwerksamenleving die de hoogleraar communicatiewetenschap voorspelde. 'Individen die contact hebben met een hele hoop andere individuen', zoals Van Dijk het zelf zegt. 'We zitten in een tijd van netwerkindividualisering: iedereen heeft z'n eigen (Facebook-)profiel, maar staat tegelijkertijd in contact met heel veel anderen.' Het typeert de samenleving en social media van nu. Er waren al eerder 'virtual communities', die vooral als discussiegroepen voor hogeropgeleiden werden gebruikt. 'Om social media beschikbaar te maken voor een groot publiek waren tools nodig. Het duurde ongeveer twintig jaar voor zo'n tool er kwam, maar toen het er uiteindelijk was, nam het een enorme vlucht.' De opkomst van Facebook ging nog veel sneller dan de 'televisierevolutie'. Van Dijk: 'Daaruit blijkt

wel dat social media voorzien in een enorme behoefte. Dat wil ik benadrukken. Bij de opkomst van nieuwe media wordt altijd direct geroepen dat het gevaarlijk is. Dat moet je niet doen.' En toch wordt Jan van Dijk, inmiddels veertien jaar hoogleraar communicatiewetenschap, met enige regelmaat door de media bevraagd over de risico's van social media. Want helemaal onschuldig zijn social media ook niet. 'Ja, er is sprake van een probleem,' beaamt Van Dijk.

Facebook als nutsbedrijf?

Dat 'social media-probleem' is niet erg vastomlijnd. Het uit zich soms in smaad en pestgedrag, maar varieert ook van verslaving en depressies tot identiteitsfraude en andere criminaliteit. Niet zelden lopen deze in elkaar over. Per geval is iemand anders aan zet om er iets tegen te doen, meent Van Dijk (zie kader). Het onderliggende maatschappelijk probleem is volgens de hoogleraar beter te definiëren. 'In elke maatschappij is er verschil tussen openbare en privé informatie. Dan is het bizar dat het hele bedrijfsmodel van Facebook gebaseerd

is op de exploitatie van persoonlijke gegevens. Facebook-gebruikers gedragen zich alsof het een nutsbedrijf is, maar dat is het gewoon echt niet. Alles wat je erop zet, is vanaf dat moment eigendom van Facebook. Zo verdwijnen de grenzen tussen publiek en privaat en dat is een probleem.' Van Dijk is daarom kritisch over het openbare karakter van Facebook en ziet meer heil in de 'kringen' van Google+, waarbij de gebruiker steeds gevraagd wordt te kiezen met welke groepen van vrienden, familie of collega's het bericht moet worden gedeeld. Ook al is er dan nog steeds een partij die alle informatie heeft: Google zelf.

Kritisch en bewust

Dat sommige mensen geen waarde hechten aan het afschermen voor het publiek van wat privaat is, begrijpt de hoogleraar niet. 'Vooral minder-kritische mensen zien niet zo'n probleem in het opgeven van hun privacy, omdat ze denken dat ze niets te verbergen hebben. Dat is echt onzin. Ik wil voor mijn verzekeraar verbergen dat ik wielren in steile bergen. En iedereen heeft wel

volgens hoogleraar Jan van Dijk

tijdens het vrijen we op social media'

Om pestgedrag te voorkomen moeten social media duidelijk aan gebruikers vertellen hoe ze iets van hun profiel kunnen verwijderen. De overheid kan dat zelfs verplichten, vindt UT-hoogleraar Jan van Dijk. Op scholen moeten social media onderdeel worden van medialessen over hoe je online met elkaar omgaat en wat je kunt doen als er iets fout gaat.

foto's die ze liever verbergen bij het versturen van een sollicitatie.' Het private leven is dus te veel en public, vindt Van Dijk. Maar volgens hem geldt ook andersom dat 'het publieke leven' te veel ingrijpt in het leven thuis. 'Zelfs tijdens het vrijen wordt er op social media gekeken.' Daarom moeten we bewuster gaan leven. 'Dat roepen we vaak over sporten en eten, maar dat geldt ook voor social media. We moeten nadrukkelijker nadenken over wat we eigenlijk aan het doen zijn en wat de gevolgen daarvan zijn.' Maar de verantwoordelijkheid voor 'veiligere' social media ligt niet alleen bij gebruikers zelf. 'Het begint wel bij het creëren van een bepaald bewustzijn, waar ook vrienden, ouders en leraren een taak in hebben. Maar ook de overheid moet meer kennis opdoen om goed in te kunnen spelen – bijvoorbeeld door meer regulering – op de risico's van social media. Daarnaast moeten social media duidelijker informeren wat gebruikers kunnen doen als dingen fout gaan en meer opties bieden om te kiezen welke informatie je met wie deelt, zonder je direct af te sluiten van die media.'

Social media-adviezen van Jan van Dijk

Hoe om te gaan met de risico's?

Privacy Social media, de overheid en gebruikers hebben een verantwoordelijkheid als het gaat om de privacybescherming op social media. Er zijn veel technologieën om ons (online) te volgen, maar er zijn ook technieken in te bouwen om te zorgen dat dat niet kan. Dan moet die mogelijkheid wel geboden worden. Daar ligt vooral een taak voor social media en de overheid.

Pesten en smaad Bij al het menselijk 'verkeer' wordt er mensen schade aangedaan, ook op social media. Social media moeten gebruikers duidelijk vertellen hoe ze iets weg kunnen laten halen. De overheid kan dat verplichten. Op basisscholen en middelbare scholen moeten social media onderdeel worden van medialessen over hoe online met elkaar omgaat en wat je kunt doen als er iets fout gaat.

Verslaving Er is een overdaad van informatie en communicatie, die voor een groot deel via social media binnenkomt. Er komen steeds meer tools die uit al die berichten voor jou selecteren wat relevant is. Handig, maar daarmee kom je wel steeds meer in je eigen wereld te zitten. Daarom moet je vooral zelf grenzen stellen. De directe omgeving kan daarbij helpen. Social media kunnen meldingen geven als je heel erg veel online bent.

Depressie Zoals je je mooiste kleren aantrekt als je uitgaat, zo laat je je ook online van je beste kant zien. En omdat op social media alles extremer is dan in het echt, lijkt het alsof het met iedereen altijd geweldig gaat. Wat daar precies de gevolgen van zijn, is niet onderzocht. Toch is het goed om te beseffen dat veel op social media 'nep' is. Dat besef komt vanzelf als je ook offline goed contact houdt met vrienden.

Veiligheid Via social media kan een individu relatief makkelijk een mensenmassa op de been brengen. Flashmobs kunnen leuk zijn, maar zijn – zoals in Haren – ook een risico. De overheid moet die risico's tegengaan door groepen (en dus niet individuen) te monitoren. Daarvoor is veel kennis van social media en groeps culturen nodig.

Criminaliteit Een inbraak tijdens je vakantie kun je zelf tegengaan door niet online te melden dat je afwezig bent. Tegen andere criminaliteit zoals identiteitsfraude is niet altijd preventief iets te doen. Momenteel is identiteitsfraude alleen strafbaar als het duidelijk schade veroorzaakt; strengere regels zijn denkbaar. Ook hier geldt dat social media een verantwoordelijkheid hebben om gebruikers goed te informeren hoe je snel iets kunt laten verwijderen als het jou dupeert. |

Asha ten Broeke studeerde communicatiewetenschap en psychologie aan de UT. Nu werkt ze als freelance wetenschapsjournalist voor verschillende kranten en tijdschriften.

Vrouw als kostwinner

Er staat een bankje op de campus dat een mooi uitzicht heeft over de sintelbaan. Hij staat op een bult – heuvel is een groot woord – voor een klein voetpad met wat struiken en naaldbomen. Bijna elf jaar geleden zat ik er een nacht op met een lange, donkerharige informaticastudent, pratend over alles, zijn armen om me heen, mijn hoofd op zijn borstkas. Die nacht, op dat bankje, werd ik verliefd op mijn man.

Een jaar nadat we verkering kregen, kreeg ik een baantje bij de UT. Naast m'n studies ging ik persberichten schrijven voor de faculteit gedragswetenschappen. Vanaf dat moment was ik van ons duo de kostwinner. Terwijl mijn lief langs vele opleidingen fladderde, tevergeefs op zoek naar een studie die wél bij hem paste, ging ik aan de slag als wetenschapsjournalist en bracht also het brood op de plank. We kregen twee kinderen; ik regelde een carrière en een hypotheek, hij de zere knietjes, schone luiers en hier en daar wat programmeerwerk.

De laatste tijd hoor ik dat dit hem heel ongelukkig moet hebben gemaakt. Vlak nadat het Centraal Bureau voor de Statistiek meldde dat het aantal vrouwelijke kostwinners stijgt, kwam de Gentse socioloog Piet Bracke met het nieuws dat mannen hier hevig van in de put geraken. Ze zijn depressiever en meer gespannen dan heren die zelf kostwinnen, en lijden ook nog aan slapeloosheid en verminderde eetlust.

Nieuwsuur maakte er een item over, met twee van die mannen wiens vrouw het grote geld bin-

nenbracht. Als ik het me goed herinner had een van hen een bedrijf gehad dat failliet was gegaan, en was de ander druk bezig zijn droom als beginnend kunstenaar en ontwerper waar te maken. Wat me vooral bijbleef is dat ze vrij tevreden leken met hun leven, ondanks dat Bracke werd opgevoerd om te vertellen dat mannen als zij er emotioneel toch echt niet best aan toe waren. En daar bleef het niet bij, onheilstijdingstechnisch gezien. In het Volkskrant Magazine stond in dezelfde periode een artikel dat op basis van sociologisch onderzoek claimde dat stellen waarvan de man relatief veel in het huishouden en aan de verzorging van de kinderen doet, minder vaak seks hebben. Er stond een illustratie bij van een 'slappe' plumeau die hem niet meer omhoog kan krijgen.

Het Amerikaanse tijdschrift Forbes, ten slotte, bracht eind april een lang stuk over wat dames die kostwinnen kunnen doen om hun relatie fris en fruitig te houden. Dat blijkt een hele klus, want de vrouwen in dat stuk geven toe dat ze neerkijken op hun al dan niet parttime huisman. 'Zijn gebrek aan gedrevenheid en passie voor iets buiten de voordeur ergerde haar', lezen we. Bovendien raken mannen psychisch gecasteerd wanneer ze niet mogen meebeslissen over hoe de binnengebrachte poet moet worden verdeeld. Hoofdboodschap: een vrouw die haar vent zijn natuurlijke rol van beschermer en kostwinner ontnemt, ontmant hem daarmee.

En zo ontstond binnen een paar weken een nieuw

maatschappelijk verhaal, over de man als half impotent slachtoffer van niet alleen de vrouwenemancipatie, maar vooral van de emancipatie van zijn eigen vrouw. Ongetwijfeld zullen er stellen zijn voor wie dit klopt. Hen wens ik veel geluk. Mijn man en ik waren niet zo'n stel. Van zowel ongeluk als neerkijkerij was nimmer sprake. Ik heb hem vanochtend voor de zekerheid nog gevraagd of hij zich gecasteerd voelde toen ik nog de kost won. Dat was niet het geval. Hij wees naar onze twee kinderen als bewijsstukken A en B.

Voor ons, en vele anderen, zijn de resultaten van Brackes studie een papieren conclusie. Dat kan; onderzoek naar groepsgemiddelden laat vrijwel altijd ruimte voor mensen die niet aan het algemene beeld voldoen. Helaas is de publieke discussie niet zo genuanceerd. Na een paar sombere anekdotes en artikelen lijkt het idee dat een man hevig de emotionele sigaar is als zijn vrouw meer verdient niet langer een mogelijkheid, maar een wetmatigheid. Zo kopte de NRC plompverloren: 'Vrouw kostwinner, man ongelukkig'.

Je hoeft geen genie te zijn om te zien hoe zo'n nepwetmatigheid de keuzevrijheid van zowel mannen als vrouwen lelijk in de weg kan zitten, en daarnaast de emancipatie een gevoelige knauw kan geven. Hadden mijn lief en ik dezelfde beslissingen genomen als we zijn onvermijdelijk nakende depressiviteit in ons achterhoofd hadden gehad? Vast niet. Maar dan waren het wel tien lange, arme jaren geworden.

UT-onderzoek kort

20.000 Volt

Water, een membraan met een minuscule gaatje en een metalen plaatje: meer is er niet nodig om een voltage van 20.000 Volt te genereren. Mesa+-onderzoekers ontwikkelden een nieuw type elektrostatische generator die de bewegingsenergie van kleine weggeschoten druppeltjes direct kan omzetten naar elektrische energie. De generator zou bijvoorbeeld ingezet kunnen worden om chemische of biologische componenten in een mengsel te scheiden op een lab-on-a-chip.

Onderzoeksethiek

Hoogleraar techniekfilosofie Philip Brey wil een Europese standaard ontwikkelen voor de ethische beoordeling van onderzoek en innovatie. Als trekker van een onderzoeksproject met 17 partners uit 13 landen kreeg Brey 4,7 miljoen euro van de EU. Het project zal een ethisch beoordelingskader schetsen dat voor meerdere vakgebieden en meerdere organisaties bruikbaar is. Ook wordt onderzoek gedaan naar de vraag welke beoordelingsmethoden het effectiefst zijn en het meeste kostenefficiënt.

Informatiebescherming

Promovendus Tri Minh Ngo heeft een algoritme geschreven waarmee hij kan controleren of privacygevoelige informatie voldoende beschermd is in computerprogramma's. Met zijn methode kun je schatten hoeveel privé-informatie uit een softwaresysteem lekt. Het algoritme geeft aan waar het lek zich bevindt en hoe de informatie erdoor sijpelt. Het systeem van Ngo kan bijvoorbeeld gebruikt worden om te inventariseren of persoonsgegevens in een salarisadministratie veilig zijn.

In de praktijk

In de Praktijk behandelt elke maand een probleem van studenten, beschreven door een studentenpsycholoog of studentenbegeleider van de Rode Balie. De casus is gebaseerd op échte problematiek en échte studenten, maar gaat nooit over één specifiek geval. Daarom is alle persoonlijke informatie gefingeerd.

De casus: Overmatig alcoholgebruik

Olav is 23 jaar en vijfdejaars bachelorstudent biomedische technologie. Hij zit op zich prima in z'n vel. Het leven is leuk op de universiteit. Hij houdt van het studentenleven en is daar vol ingedoken. Hij is lid van een studentenvereniging.

Vooraf in de eerste twee jaar van zijn studie heeft hij heel veel feestjes afgelopen. Daardoor haalde hij maar driekwart van z'n punten. Het werd vervolgens alleen maar drukker. Bestuurswerk, veel leuke stapavonden met z'n vrienden. In het gezellige studentenhuus waar hij woont is het ook altijd raak. En dan heeft hij nog 1 avond in de week z'n baantje in de horeca. Eerlijk gezegd komt hij zelden voor 12 uur 's middags z'n bed uit. En als hij dan opstaat heeft hij weinig energie. Is hij moe, duf. Of gewoon brak. Olav baalt ervan dat het met z'n studie niet loopt. Hij moet nog vijf vakken afronden en een bacheloropdracht doen. En dat terwijl hij om zich heen ziet dat sommige

vrienden al bezig zijn hun master af te ronden. Dat is z'n ouders ook opgevallen. Wordt het geen tijd dat je je studie eens gaat afronden? ', vroeg z'n vader hem laatst fijntjes. En dat vindt Olav zelf ook. Hij weet alleen niet hoe. Als hij eerst maar eens wat meer energie had.

“Ik drink net zoveel als iedereen”

Wat zegt studentenpsycholoog Alina Ploszaj?

'Tijdens het eerste gesprek met Olav vroeg ik hem naar zijn alcoholgebruik. Olav haalde z'n schouders op. Hoeveel ik drink? Gewoon, net zoveel als iedereen, zei hij. Op mijn verzoek hield hij een week lang z'n alcoholgebruik bij. Het waren 40 à 50 biertjes per week. 'Maar dat komt omdat we een afstudeerborrel hadden, verontschuldigde hij zich snel. Later in het gesprek gaf hij toe dat hij zelf ook was geschrokken van z'n eigen inname. Maar een link tussen zijn studieproblemen en z'n alcoholgebruik zag hij niet. Ik wel. Na het vierde gesprek begon Olav zich ook af te vragen of het handig is zoveel te blijven

drinken. Hij wilde wel iets veranderen aan z'n alcoholgebruik, maar gaf aan dat hij z'n sociale netwerk absoluut niet wilde opgeven. Moest hij écht stoppen met drinken? Ik meldde Olav aan bij een preventiemedewerker van Tactus voor een oriënterend consult. Daar hebben ze veel ervaring met studenten en het studentenleven. Stapsgewijs leerde hij te minderen. Hij kreeg concrete handvatten en maakte zelf afspraken over zijn alcoholgebruik. Zo wilde hij maximaal tien biertjes per week drinken. En eens in de twee weken mocht hij flink doorzakken. In z'n studentenhuus en bij de vereniging werden eerst

wat flauwe grappen gemaakt als hij om een colatje vroeg. Maar de reacties vielen heel erg mee. De vrienden van Olav steunden hem en hielpen hem mee om zich aan de gemaakte afspraken te houden. Olav komt nu 's ochtends veel vroeger uit bed. Dat levert tijdwinst op voor z'n studie. Hij voelt zich fitter en kan zich beter concentreren. Er is een studieplanning gemaakt. Eind 2014 is hij klaar met z'n bacheloropdracht. Olav gaat nog regelmatig naar feestjes, maar hoeft van zichzelf niet meer elk feestje tot het einde mee te maken. Met wat hulp heeft hij een goede balans tussen feesten en studeren gevonden.'

Karen Ruijter

Waarom doe je aan hardlopen?

'Ik loop al sinds de middelbare school en ik zat destijds bij een atletiekvereniging. Mijn vader is ook een hardloper. Eigenlijk de hele familie. Het is mij niet vreemd. Tijdens mijn studie in Nijmegen liep ik vooral voor mezelf. Toen ik anderhalf jaar geleden in Enschede kwam om te studeren, werd ik lid van atletiekvereniging Kronos. Niet alleen om lekker te trainen, maar ook om mensen te leren kennen.'

Je staat genoteerd voor 5,2 kilometer, vergeet dat nog extra training?

'Ja, voor mij nu wel. Na mijn afstuderen bij gezondheidswetenschappen eind vorig jaar reisde ik rond in Zuidoost-Azië. Ik ben net terug en moet werken aan mijn vorm. Ik train twee keer per week bij Kronos, doe eens per week krachttraining en probeer nog een keer voor mezelf te lopen. Dat is het mooie van de sport: je trekt je schoenen aan en weg ben je. Hardlopen kan overal. En ik vind het fijn dat ik aan mijn eigen prestaties werk. Ik ben niet afhankelijk van anderen zoals bij een teamsport.'

Wat zijn je verwachtingen van de Bata?

'We hebben een goed team en we zijn lekker fanatiek. Dat vind ik leuk: samen met een groep serieus bezig zijn. Daarnaast pakken we natuurlijk de geweldige sfeer en het feest na afloop mee. Dat maakt de Batavierenrace zo bijzonder. Tel daarbij op het aantal deelnemers uit heel het land. Voor mij is het prestigieus om voor het UT-team uit te komen. En natuurlijk gaan we voor een podiumplek.'

Wat is je specialisme?

'Korte afstanden. Ik doe geen marathons. Straks begint het baanseizoen weer. Dan richt ik mij op de 800 en 1500 meter. Ook wegwedstrijden vind ik leuk. Tot maximaal vijftien kilometer. De vijf vind ik ook een prettige afstand.'

Wat was een bijzondere wedstrijd voor jou?

'Er is niet één specifieke wedstrijd. Ik wil me graag verbeteren. Elke keer weer. Ik hoop deze Bata weer sneller te zijn dan vorig jaar. Onlangs liep ik de vijf kilometer in 21 minuten en dertig seconden. Tja, die vakantie he. Dat moet ik echt even goedmaken. Ik hoop op een tijd van twintig minuten. Dat is toch wel mijn streven.'

'Je trekt je aan en

Ze komen allebei uit voor het UT/Saxion-team tijdens de Batavierenrace, zaterdag 10 mei. Zij loopt de 5,2 kilometer in de ochtend, etappe 13. Hij doet de twaalf kilometer in de nacht, de derde etappe. Volgens beiden moet een

schoenen weg ben je'

podiumplaats haalbaar zijn. De pas afgestudeerde Karen Ruijter en student technische informatica Wouter Timmermans over de estafetteloop, de sfeer en trainingen.

TEKST: SANDRA POOL | FOTO: ARJAN REEF >

Wouter Timmermans

Waarom doe je aan hardlopen?

'Mijn ouders zijn allebei hardlopers. Toen ik een jaar of tien was, ging ik bij algemene atletiek. Ik was niet zo van de teamsporten. Zonder specifieke reden focuste ik mij op het hardlopen. Nu vind ik het vooral heel makkelijk. De sport geeft je veel vrijheid. Je rent zo even een uurtje het bos in voor een training. Daarnaast train ik één keer per week bij een vereniging.'

Je staat genoteerd voor twaalf kilometer, vergt dat nog extra training?

'Nee, ik train gemiddeld drie keer per week en ben fit. Ik ken de Bata. Het is de vijfde keer dat ik meedoe. Zelf ben ik van de korte afstanden, maar nu zetten ze me in voor de twaalf kilometer. Dat lukt me ook wel. De Bata is voor mij de meest bijzondere wedstrijd van het jaar. Ik vind het erg leuk om mee te doen. Met zijn allen in een busje. Lachen. En het 's nachts lopen is ook heel anders. Daarnaast vorm je met elkaar een team. Je vangt elkaar op bij de finish en je zorgt ervoor dat iedereen zijn of haar afstand zo goed mogelijk loopt.'

Wat zijn je verwachtingen van de Bata?

'Het resultaat is altijd weer een verrassing. We hebben een aantal nieuwe lopers, die ken ik niet zo goed. Maar ik zou niet weten waarom we niet goed kunnen scoren. Een podiumplek is uiteraard een serieuze mogelijkheid.'

Wat is je specialisme?

'Ik deed ooit eens mee aan een Nederlands Kampioenschap. De vijf kilometer op de baan. Ik werd vierde. Dat vond ik een bijzondere prestatie. De vijf liep ik in vijftien minuten. Dat niveau wil ik graag nog eens halen, maar goed, door de studie is dat lastig te combineren. De afstand op de Bata is eigenlijk mijn langste hardloopafstand. Met marathons houd ik me niet bezig. Ik zou het wel kunnen, maar daar ligt mijn ambitie niet.'

Wat was een bijzondere wedstrijd voor jou?

'Dat is toch de Batavierenrace, zonder twijfel. Het afgelopen jaar deed ik niet aan veel wedstrijden mee. De Bata wel, die is vaste prik.'

NĀ DE BATA...

SPORTCENTRUM
22:00-04:00 // 90'S, 00'S AND NOW

BASTILLE, ATRIUM
21:00 - 04:00
ATRIUM DANCE DOME

PEPSI TENT

21:30 // LIJN 7

22:30

PRIJSUITREIKING

23:00 // LIJN 7

00:00 - 02:00

DJ MAUS

FINISH

**COCKTAILBAR
BUITENDISCO**
Roger & Friends 21:00-02:00

VESTINGBAR

VRIJHOF AGORA
22:00-04:00 // HOUSEDIEREN

SNACKSTRAAT

**VRIJHOF FOYER
LOUNGE 22:00 - 04:00**

GROLSCH TENT

22:00 // WEEKEND WARRIORS
00:00 - 02:00 // SOG

Groningse sportarts: 'Schoenen voorkomen geen blessures'

Hardloopmythe doorgeprikt

Bezuinig niet op goed schoeisel, luidt al jaren het advies aan hardlopers. Tot vorige maand de Groningse sportarts Steef Bredeweg promoveerde op hardloopkwetsuren. We lopen blessures op omdat we in aanloop naar een evenement als de Bata 'te veel en te snel binnen te korte tijd willen', stelt hij. Daar helpt een dure hardloopschoen echt niet tegen.

TEKST: PAUL DE KUYPER | FOTO: ARJAN REEF >

Niet bezuinigen op goede hardloopschoenen. Die stelling houdt dus geen stand?

'Er is geen wetenschappelijk bewijs dat goede hardloopschoenen blessures voorkomen. Goede hardloopschoenen bestaan namelijk niet. Veertig jaar geleden liepen we op een lapje rubber met wat profiel. Dat is doorontwikkeld tot een schoen met allerlei toeters en bellen als schokdempers en verstevigingen in de hak. Maar het aantal hardloopblessures is niet afgenomen. Schoenen voorkomen dus geen blessures.'

Waarom hebben ze dan die demping?

'Het is marketing. Iemand heeft bedacht dat die toeters en bellen wel eens zouden kunnen verkopen. We denken allemaal: hoe meer schokdemping hoe beter, hoe meer stabiliteit hoe beter.'

Er zal toch wel verschil zijn tussen een schoen van twee tientjes en een van 150 euro?

'In Engeland is een onderzoek gedaan naar schoenen van dertig, vijftig en tachtig pond. Daar

bleek weinig verschil tussen te zitten. Ik adviseer vaak schoenen te kopen die comfortabel zitten. Het kan natuurlijk zijn dat een schoen van twintig euro weinig ventilatie biedt waardoor je binnen de kortste keren zweetvoeten hebt. Maar overbelastingblessures liggen altijd op de loer. Het maakt niet uit wat voor schoenen je aan hebt.'

Hoe lopen we eigenlijk hardloopblessures op?

'We willen te veel en te snel binnen te korte tijd. We weten wanneer de Batavierenrace is en werken een trainingsprogramma af. Als we zes weken voor de Bata een pijntje voelen in de knie gaan we toch lekker door. Immers, over zes weken is de Bata. Maar eigenlijk moeten we rustig aan doen, anders wordt een pijntje een blessure.'

Is de beste preventie gas terugnemen?

'Luisteren naar je lichaam. Als je een pijntje hebt dat snel weer verdwijnt, kun je best doorgaan. Maar als het steeds terugkomt en erger wordt, moet je gas terugnemen.'

Wat is je tip voor de beginnende Bata-loper?

'Allereerst, lekker blijven hardlopen. Het is hartstikke gezond. Wie twee uur per week hardloopt, leeft zes jaar langer dan iemand die dat niet doet. Ten tweede, als je in de voorbereiding een pijntje voelt, wees voorzichtig, doe een stapje terug. En tot slot, heb je een pijntje tijdens het evenement, dan mag je best doorlopen. Je kunt gerust een paracetamolletje of ibuprofen nemen. Het is gewoon hartstikke leuk om mee te doen aan de Batavierenrace. Zorg wel dat je erna genoeg tijd uittrekt voor revalidatie. Je moet voorkomen dat iets een chronische blessure wordt.'

En je tip voor de ervaren atleet die zich net twee maanden geleden een nieuw paar dure hardloopschoenen heeft laten aanmeten?

'Geniet ervan en probeer een persoonlijk record te lopen. Laat je niet gek maken door mensen die zeggen dat een schoen van 200 euro weggegooid geld is. Als ie maar lekker zit. De beste schoen is een comfortabele schoen.' |

bata4life

SCHRIJF JE NU IN!

*‘Eén op de twee mannen krijgt kanker,
één op de drie vrouwen krijgt kanker’*

- Bekend met Bata4life?
- Loop jij mee met de 42e Batavierenrace?
- Help jij om kanker terug te dringen?
- Welke actie verzin jij om geld in te zamelen?
- Schrijf je nu in op bata4life.nl en sta ook op!

De opbrengst zal besteed worden aan wetenschappelijk onderzoek aan Nederlandse universiteiten.

Niet-lopers kunnen geld doneren aan een individuele loper, aan een heel team of aan de gehele actie.

batavierenrace

IN ACTIE VOOR

www.bata4life.nl

UT NIEUWS 04|2014 19

Fuifnummer

Drie eenhoorns in een roeiboot, met een biertje. Wie dacht dat er bij de Varsity (hét studenten-roei-evenement van het jaar) alleen maar om het hardst geroeid wordt, heeft het mis. Op het Amsterdam-Rijnkanaal staat ook al jaren de 'Overnaadse Twee' op het programma. Het fuifnummer. Dat betekent verkleed in een oude boot op weg richting finish. Niet te snel, want veel verenigingen maken er een sport van om bij de Overnaadse Twee als laatste te eindigen. Dat lukte deze Euros-boot niet. De drie 'atleten' met eenhoornmasker (vanwege de eenhoorn uit het clublogo) finishten als vierde. Weliswaar viereuhalf minuut achter de winnaar, maar toch nog ruim een minuut voor de hekkensluiter. Het zou trouwens goed kunnen dat de eenhoorns afgelopen maand voor het laatst het water op zijn gegaan. De Varsity-organisatie dreigt de Overnaadse Twee te schrappen uit het programma als studenten blijven proberen als laatste te eindigen. Een te trage race gooit het wedstrijdschema in de war. Wie weet, volgend jaar dus geen feestboten meer. Al zullen studenten inventief genoeg zijn om dan een ander Varsity-onderdeel uit te roepen tot fuifnummer. !

Foto: Arjan Reef

Net een biertje goedkoper

Studenten die maar één sport beoefenen zullen goedkoper uit zijn na invoering van de CampusCard, jubelde de SU onlangs. Je kunt er net een biertje van halen. Wederom gaat de kaasschaaf over het sport- en cultuuraanbod, en wederom staat de Union centraal: er komt een bedrag boven op een verenigingslidmaatschap dat aan de SU betaald wordt en dat zij dan weer verdeelt over de verenigingen. Dit model zorgt voor transparantie, noch eerlijkheid, noch solidariteit.

Geen transparantie omdat onduidelijk is waar het geld heengaat: direct naar de vereniging waarvoor je het betaalt (dus verkapte contributie)? Eindigt het in een ingewikkeld verdeelmodel waarvan de UT en SU al vaak hebben aangetoond het niet efficiënt te kunnen inrichten en uitvoeren?

Het is niet eerlijker: een vereniging als Slagvaardig heeft minder kosten dan bijvoorbeeld Euros Zeilen, en voor beiden betaalde ik dan ook een passend bedrag aan contributie. Een gedwongen verhoging van €22,50 maakt dat verschil relatief kleiner, iets dat goedkope verenigingen niet aanspoort tot efficiëntie en een lage contributie.

Geen transparantie, eerlijkheid, efficiëntie en daarmee marktdenken dus. Solidariteit misschien? We kunnen iedereen vragen meer te betalen om verenigingen die onze campus uniek maken te ondersteunen. Ik denk dat daarvoor de inkomsten te hoog ingeschat worden, maar ik zie graag een financiële analyse die het tegendeel bewijst. Voor een aantal verenigingen is het hoe dan ook te laat: ze zijn hun subsidie al kwijt. Dat belet de UT overigens niet om een vliegtuig en kart te tonen aan de aanstormende eerstejaars in een blatant vertoon van hypocrisie. Op de lange termijn moet de UT een fundamentele beslissing maken in plaats van aan te modderen:

De UT kan ervoor kiezen een basale infrastructuur aan te bieden waarop verenigingen veel meer tegen kostprijs hun eigen activiteiten kunnen organiseren met zo min mogelijk inventaris en vastgoed in UT-beheer. Mogelijk gevolg: een verschraling in sport- en cultuuraanbod, die de UT dan moet accepteren als gevolg van de besparing. Daarbij zit inbegrepen dat je scholieren niet meer kunt lokken met vliegtuigen, karts en degens. Anders kan de UT ervoor kiezen het brede aanbod te handhaven. Dan zal er geld bij moeten, en dat moet dan onderkend worden. Het onderhouden en subsidiëren van een verlieslijdend geheel van sportcomplex met bijbehorende verenigingen kost geld. Vergeleken met de verspillingen en inefficiënties die elders op de UT aan de orde van de dag zijn, is dat tenminste geld waar iets toonbaars voor terugkomt.

Marc Hulsebosch is student Business Information Technology en heeft in de eerste helft van 2013 in de Universiteitsraad gezeten. Vanaf oktober 2013 heeft hij een column in UT Nieuws Magazine.

Hoe kwetsbaar zijn de kleinste cultuurverenigingen?

'Ondergrens van 20 leden vormt een bedreiging'

Verenigingen die subsidie ontvangen van de Student Union moeten minimaal twintig leden hebben. Voor sommige cultuurverenigingen is het elk jaar weer spannend of ze boven deze kritische grens blijven. Als vijf leden afstuderen, zit je er al bijna onder.

TEKST: PAUL DE KUYPER | FOTO: RIKKERT HARINK >

'Ons ledental schommelt al jaren rond de twintig leden', vertelt Jan Hofste, voorzitter van het Twents Studentenkoor (TSK) dat klassieke muziek zingt. 'Nu zingen we vaak a capella. Met meer leden kunnen we grotere werken uitvoeren, met orkest. Maar om boven die instrumenten uit te komen heb je zeker dertig man nodig.'

TSK telt momenteel twintig leden, precies de grens die de Student Union trekt bij het verstrekken van subsidies. Verenigingen die langere tijd eronder zitten, krijgen geen steun meer en moeten daardoor vrezend voor hun bestaan.

Voorals cultuur heeft veel kleine clubs. Stijldansvereniging 4 happy feet is de grote uitschieter met meer dan 130 leden, maar daartegenover staan onder andere Foton (fotografie, 25 leden) en Break-Even (breakdance, 28 leden). Mylan Heijink, voorzitter van Break-Even: 'Die ondergrens van twintig leden vormt een bedreiging. Als vijf leden afstuderen, kom je er al dichtbij.'

De kleinste UT-vereniging, Contramime (cabaret), zit er met achttien leden zelfs onder. Maar voor voorzitter Emma Knijn is dat niet heel zorgelijk. De cabaretiers hebben een uitzonderingspositie bedongen bij de Student Union. 'Wij mogen uit minder dan twintig leden bestaan. We kunnen niet veel meer dan vijftien mensen op het podium kwijt. Onze regisseur kan zijn aandacht niet over meer leden verdelen.'

Kick-In cruciaal

Knijn haast zich te zeggen dat nieuwe leden 'altijd welkom' zijn. 'We zijn namelijk wel erg kwetsbaar. We hebben een flink aantal oudere leden die op den duur weggaan. Tijdens de Kick-In moeten we altijd drie à vier nieuwe leden werven.' Hetzelfde geldt voor de andere 'kleintjes'. De Kick-In is voor die verenigingen cruciaal. 'Gedurende het jaar zijn er misschien drie studenten die eens een avond komen kijken. Het merendeel van onze leden trekken we tijdens de Kick-In. Daar investeren we ook veel in, met optredens en een eigen

workshop', vertelt Hofste van TSK. Break-Even en Foton trekken later in het jaar nog leden dankzij de workshops die zij geven. 'Maar het is altijd afwachten hoeveel mensen blijven hangen', vertelt Alieke van Oostrum van Foton. 'We hebben ook nu weer veel studenten die een half jaar gratis lid zijn omdat ze hebben meegedaan aan de beginnersworkshop fotografie.' Van Oostrum is interim-voorzitter. Dat duidt op een probleem dat meer kleine verenigingen bedreigt. Wie weinig leden heeft, vist in een kleinere vijver naar nieuwe bestuursleden. Van Oostrum vindt dat de grootste bedreiging van een korte ledenlijst. 'We bestaan 49,5 jaar. Zonder bestuur halen we de 50 misschien niet', zegt ze met ironie in haar stem.

Wachtlijst

Foton probeert nieuwelingen te trekken door meer basisapparatuur aan te schaffen om uit te lenen. 'Voor gevorderde fotografen hebben we wel al een flits- en studioset in huis, maar we willen ook de drempel verlagen voor mensen die eens willen kijken of een spiegelreflexcamera iets voor ze is.'

Daarnaast onderhandelt de fotografievereniging met de Student Union of ze dispensatie kan krijgen voor de regel dat minimaal 75 procent van de leden student moet zijn.

Van Oostrum: 'We hebben een wachtlijst met daarop zes medewerkers.

Sommigen staan er zelfs al twee jaar op, maar pas als er drie studentleden bijkomen, mag er weer één medewerker lid worden.'

Bedreigingen en kansen

De vier voorzitters zijn bezorgd, maar allemaal houden ze goede hoop dat aan het begin van het nieuwe collegejaar een handjevol eerstejaars over hun verenigingsdrempel stapt. Break-Even verzorgt vanwege het economisch tijt het laatste jaar iets minder shows bij bedrijven, maar volgens Heijink heeft dat nog nauwelijks (financiële) gevolgen voor de vereniging.

Bij Foton dachten ze dat het Twents Onderwijsmodel zou leiden tot een ledendaling, maar dat lijkt mee te vallen. 'Er werden toch al nooit veel eerstejaars lid.' De Campus Card (die duurder wordt voor studenten die van meerdere verenigingen lid zijn) noemt Van Oostrum wel een bedreiging. 'We gaan leden verliezen. Voor veel studenten is Foton een tweede vereniging.' Haar collega Hofste van TSK: 'Wij hebben een paar externe leden. Voor hen wordt het fors duurder.'

Kansen om leden te werven zien de kleine cultuurclubs ook: meer workshops (Foton, Break-Even) en optredens (Break-Even) geven om de zichtbaarheid te vergroten. Contramime heeft al veel contact met de andere theaterverenigingen, ProDeo (improvisatietheater) en NEST (toneel), om leden te enthousiasmeren ook bij de buurman lid te worden. Knijn: 'In ons nieuwe beleidsplan wil ik opnemen dat we nog meer elkaars voorstellingen bezoeken.'

Ook cultuurkoepel Apollo stimuleert samenwerking om elkaar sterker te maken. Voorzitter Heleen van der Zaag: 'We willen heel graag dat verenigingen deze zomer samen workshops geven in het openluchttheater.' Ook Apollo investeert fors tijdens de Kick-In. Dan moeten de leden geworven worden. Van der Zaag: 'De UT is bijzonder met zo'n uitgebreid cultuuraanbod. Dat willen we graag zo houden.'

De voorzitters van de kleine verenigingen zijn het daar uiteraard hartgrondig mee eens. 'Het is goed dat het aanbod zich niet beperkt tot volleybal en voetbal', aldus Heijink van Break-Even. 'Kleine verenigingen zijn erg belangrijk voor de universiteit. Studenten komen in aanraking met onverwachte dingen. Ik had vroeger nooit gedacht dat ik zou gaan breakdancen.'

Bovendien, ook kleine verenigingen kunnen van groot belang zijn voor de UT, onderstreept Knijn (Contramime). 'Cabaret helpt ontspannen en reflecteren op je studentenleven. Het is een uitlaatklep. Dat geldt niet alleen voor de spelers, maar ook voor het studentenpubliek.' |

TEKST: MAAIKE PLATVOET | FOTO: EIGEN FOTO >

In een keurig pak komt Sebastiaan den Bak op de afgesproken tijd aangewandeld bij het Netherlands house for Education and Research, oftewel Neth-ER, in Brussel. Hier werkt hij sinds drie jaar als policy advisor. Den Bak heeft er net een werkoverleg op zitten met Frans van Vught, oud-rector van de UT en tegenwoordig onder meer voorzitter van de Vereniging Neth-ER. Deze vereniging is de vertegenwoordiging van het Nederlandse kennisveld in Brussel, met als doel het beleidsvormingsproces in Europa 'op een adequate wijze te beïnvloeden en zo optimaal gebruik te kunnen maken van wat Europa aan Nederland te bieden heeft'. De UT is, net als bijna alle Nederlandse kennisinstellingen, aangesloten bij Neth-ER.

Herendispuut

Den Bak voelt zich in Brussel als een vis in het water, vertelt hij terwijl hij een korte rondlei-

ding geeft door het kantoor van Neth-ER. 'Kijk, zie je dat? Uitzicht op het Europees Parlement hebben we hier'. En dat Brussel ooit zijn hometown zou worden, dat wist hij ook al heel lang. 'Als UT-student ging ik met studievereniging Sirius op excursie naar Brussel. Ik was toen erg onder de indruk van wat ik te zien kreeg en had heel sterk het gevoel: hier wil ik zijn.'

Niet zo gek dus dat de toen al ambitieuze student alles op alles zette om daadwerkelijk in de hoofdstad van de EU te belanden. Dat doet hij onder andere door al tijdens zijn bachelor aan de UT tussen 2002 en 2006 zoveel mogelijk extracurriculaire activiteiten te ontplooiën. 'Mijn studie was leuk, maar voor mij niet genoeg. Dus was ik actief in de faculteitsraad, richtte met vrienden herendispuut Directus Calvatus op en werkte als bedrijfsleider in de Union Bar. 'Ik merkte dat ik het vooral leuk vond om een klankbord te zijn voor studenten. En om dingen zo te organiseren dat de generatie na mij het beter voor elkaar had. Daarom

ben ik ook na mijn bachelor een jaar voorzitter geweest van het ISO (Interstedelijk Studenten Overleg), waar ik ontzettend veel van heb geleerd.'

Na zijn ISO-jaar volgt een master Europese Bestuurskunde in Leiden. En dan komt ook al snel zijn ambitie in beeld: hij kan een half jaar stage lopen in Brussel. 'Het was echt: wauw, hier wil ik werken. Die dynamiek, dat internationale, dat sprak mij het meest aan', lacht hij. 'Bovendien wilde ik er niet alleen onderdeel van zijn, maar er ook invloed op kunnen uitoefenen.'

Onverschilligheid

'Op een gegeven moment, en dat gevoel kwam tijdens mijn jaar als voorzitter bij het ISO, wilde ik meer politiek actief zijn. Dus ben ik om mij heen gaan kijken bij welke partij ik mij thuis zo voel. Dat bleek het CDA te zijn.' Een directere aanleiding voor zijn politieke lidmaatschap ontstond een jaar geleden. Den Bak merkt op dat generatiegenoten heel verdeeld

Alumnus Sebastiaan den Bak is CDA-kandidaat voor de Europese verkiezingen

‘Ik wil jongeren laten zien welke kansen Europa biedt’

Voor Sebastiaan den Bak (29), alumnus bestuurskunde, telt maar één datum: 22 mei. Dan zijn namelijk de Europese verkiezingen. En hij staat 15e op de kieslijst voor het CDA.

tegen Europa aankijken. ‘Er is een groep die het als vanzelfsprekend beschouwt dat Europa één is en dat grenzen geen rol meer spelen. Er is ook een groep die het niets interesseert en onbekend is met de geschiedenis van de EU. Daar speelt een bepaalde onverschilligheid een rol. Dit is niet een typische houding van Nederlandse jongeren overigens. We zien dit eigenlijk in alle Europese landen terug.’

Wat hij wil met zijn campagne is jongeren meer betrekken bij ‘zijn Europa’. ‘Ik wil ze laten zien wat Europa te bieden heeft. Maar ze ook laten beseffen dat als ze bij een bedrijf aan de slag gaan, ook al is dat in de eigen regio, dat dit bedrijf steeds internationaler wordt. Je zult waarschijnlijk Engels moeten spreken. Als je jezelf goed op die internationale arbeidsmarkt voorbereidt kun je ook goed meebewegen. En dat is belangrijk voor je toekomst.’

Aan de bak

Hij juicht daarom ook de ontwikkeling van mooc's toe, de online colleges die steeds meer

universiteiten geven. ‘Op de UT staat dit nog in de kinderschoenen, maar een aantal universiteiten bereidt zich hier heel slim op voor. Studenten kunnen hiervan profiteren, het maakt hun cv interessanter en het is daarmee ook een manier om je te positioneren op de arbeidsmarkt. En om die werkgelegenheid voor jongeren, dat is waar ik mij hard voor wil maken. Europa aan de bak, zo luidt mijn verkiezingsleus. En dat is natuurlijk met een knipoog naar mijn naam, maar ik wil studenten en jongeren vooral laten zien welke kansen Europa biedt.’

Nederland kent 26 zetels in het Europese Parlement. Het CDA heeft er 5. Dat maakt de kans dat Den Bak, 15e op de lijst, in het parlement gekozen wordt niet erg groot. ‘Vanaf plek 2 moet iedereen knokken voor een plaats in het parlement’, zegt Den Bak. ‘Je kunt namelijk ook met voorkeursstemmen gekozen worden. Ik hoop op die manier zoveel mogelijk stemmen te werven.’ Twee weken voor de verkiezingen, op 7 mei, zal zijn campagne echt

losbarsten. ‘Ik richt me vooral op jongeren en studenten en de regio waar ik vandaan kom, de provincie Utrecht. Daar ben ik de hoogste CDA-kandidaat voor de provincie.’

Spotlights

Voorlopig wil hij niet veel verder dan 22 mei kijken. Maar als de alumnus in het Europees Parlement verkozen wordt, dan betekent dat in ieder geval dat hij zijn baan bij Neth-ER moet opzeggen. ‘Europarlementariër is nou eenmaal meer dan fulltime aan de slag.’ Wordt hij niet gekozen, dan hoopt hij in de toekomst verder aan zijn politieke ambities te kunnen werken. ‘Ik krijg daar namelijk enorm veel energie van. Ik ben er ook van overtuigd dat ik over tien jaar in een actieve politieke functie werkzaam ben.’

Op woensdag 7 mei om 16.00 uur is Sebastiaan den Bak als CDA-afgevaardigde te gast op het debat van Sirius over de Europese verkiezingen. |

Politicooloog Carolien van Ham: 'Polarisatie is goed voor verkiezingsopkomst'

Hoe onze democratie

Tussen de verkiezingen voor de gemeenteraad en het Europees Parlement publiceerde UT-politicooloog Carolien van Ham met twee collega's het boek *De wankele democratie*. Hoe wankel is die eigenlijk? Hoe maken we de democratie stabiel? En hoe voorkom je dat kiezers massaal thuisblijven bij de Europese verkiezingen?

TEKST: PAUL DE KUYPER | FOTO: CHRISTIAAN KROUWELS >

Hoeveel vertrouwen heeft de Nederlandse burger in de democratie? Vraag het een willekeurige voorbijganger en de kans is groot dat diegene antwoordt: weinig. 'Ik heb in ieder geval nog nooit als antwoord gehoord dat het wel meevalt met de ontevredenheid over de democratie', zegt politicooloog Carolien van Ham.

Maar echt somber hoeven we niet te zijn. Uit grote enquêtes zoals het Nationaal Kiezersonderzoek (NKO) blijkt dat er helemaal geen sprake is van een afnemend vertrouwen. Hoe kan het dat iedereen zegt dat het slecht gaat, maar dat dat niet in de data is terug te vinden? In 2011 zette de Koninklijke Akademie van Wetenschappen die vraag op de Nederlandse Wetenschapsagenda, een lijst met grote openstaande vragen op verschillende vakgebieden. Samen met UT-hoogleraar Jacques Thomassen en de Leidse prof Rudy Andeweg zoekt Van Ham naar antwoorden en oplossingen in het afgelopen maand verschenen boek *De wankele democratie*.

Economische en politieke verliezers

'De tevredenheid met hoe onze democratie werkt, neemt sinds de jaren zeventig toe', vertelt Van Ham. 'Van alle ondervraagden is ruim 75 procent tevreden. Dat is heel goed. Maar als je vraagt wat mensen onder democratie verstaan, dan blijkt dat we vooral vertrouwen hebben in

vrijheid van meningsuiting en onze rechtstaat. De tevredenheid met democratische besluitvormingsprocedures is lager, net als het vertrouwen in sommige politieke instellingen', tekent ze aan. 'Door de jaren heen zegt bijvoorbeeld slechts 30 tot 40 procent vertrouwen te hebben in politieke partijen. Best logisch. Ik vertrouw ook niet alle politieke partijen. Ik zou ook laag scoren.' Volgens de politicooloog bestaat er een kleine groep mensen die de politiek echt niet ziet zitten. Binnen het vak heten ze economische en politieke 'verliezers'. Van Ham: 'Ze zijn vaak laagopgeleid, hebben een laag inkomen en stemmen structureel op partijen die niet in de regering komen. Er zijn oplossingen om deze mensen meer vertrouwen te geven in de politiek. Denk aan wijken opknappen, de werkloosheid terugdringen en de publieke dienstverlening verbeteren.'

Geen crisis, wel wankel

De groep 'verliezers' ten spijt, je kunt volgens Van Ham niet zeggen dat de democratie in een legitimiteitscrisis zit. Immers, driekwart is tevreden met ons systeem. Dat is hoog, ook vergeleken met andere Europese lidstaten. Nederland staat bovenaan in de lijstjes, samen met Scandinavische landen en Luxemburg. Onderaan bungelen Griekenland, Italië, Portugal en Spanje. Onze democratie wordt echter wel steeds instabieler, schrijven de auteurs van *De wankele democratie*. Dat merk je bijvoorbeeld aan dalende

verkiezingsopkomsten en grote verschuivingen in stemgedrag. Voor sommige politiek analisten zijn dit tekenen van onvrede.

Van Ham ziet dat anders. 'Bij elke verkiezing maken burgers de afweging: hoe belangrijk vind ik deze verkiezing? Valt er wat te kiezen, is het de moeite dat ik ga? Dat zag je bij de vorige Kamerverkiezingen die een tweestrijd werden tussen PvdA en VVD. Steeds meer mensen zijn bovendien hoogopgeleid. Zij stemmen niet steeds op dezelfde partij, maar kijken per verkiezing welke standpunten het best bij hen passen. Dat is precies wat je wilt in een democratie.'

Maar daar zitten ook nadelen aan. 'Ons huidig systeem kan er slecht mee dealen. Je krijgt veel partijen en dus versnippering. Bovendien bestaat er geen middenpartij meer om logische coalities te vormen. Nu haalt de coalitie verschillen tussen partijen weg. Mensen denken: ik heb links gestemd, maar ik krijg rechts erbij, of andersom.' Een nieuwe centrumpartij zou goed zijn, meent Van Ham. 'Dan kunnen coalities weer over links of over rechts.' In *De wankele democratie* suggereren de auteurs meer maatregelen om het politieke bestel stabiel te maken. Een kiesdrempel om het aantal kleine partijen terug te dringen bijvoorbeeld. En een inperking van de rol van de Eerste Kamer zodat die wetsvoorstellen niet meer kan afwijzen, maar enkel terugsturen naar de Tweede Kamer. 'De Senaat als een *chambre de réflexion*: coalities hoeven zich dan minder druk te maken over een meerderheid.'

wankelt

Opkomstplicht

In *De wankelende democratie* komt het niet aan de orde, maar wat zou de politicoloog vinden van een opkomstplicht om de kloof tussen 'verliezers' en andere burgers te dichten? In België is zo'n verplichting succesvol en Van Ham ziet het ook voor Nederland wel zitten.

'Als iedereen gaat stemmen voelen politieke partijen de plicht te kijken naar belangen van alle groepen. De sociale onderlaag wordt electoraal een belangrijkere groep.' Maar, zegt ze erbij, politicologen zijn verdeeld. 'Tegenstanders zullen zeggen dat mensen random gaan kiezen. Nu stemmen ze rationeel, als het verplicht wordt, stemmen ze mogelijk uit balorigheid op een partij als de Piratenpartij.' Hoe dan ook, een opkomst van bijna honderd procent zou revolutionair zijn. Voor elke verkiezing, maar helemaal voor de Europese verkiezingen, die

22 mei plaatsvinden. Vijf jaar geleden ging 36,8 procent van de stemgerechtigde Nederlanders naar de stembus, veel minder dan de 54 procent bij afgelopen gemeenteraadsverkiezingen, wat door analisten als laag wordt beschouwd.

'Mensen vinden de Europese verkiezingen minder belangrijk omdat ze denken dat het Europees Parlement niet veel invloed heeft. Daar zit wat in. Bovendien hangt de opkomst af van of er iets te kiezen valt. Tot nu toe waren vrijwel alle partijen pro-Europees. Sinds de laatste verkiezingen is er meer polarisatie. De PVV is uiteraard tegen de EU, maar ook de SP en de ChristenUnie zijn kritisch, en andere partijen schuiven op.' Polarisation is goed, meent Van Ham. 'De crisis heeft laten zien dat er weeffouten zitten in Europa. Kiezers moeten nadenken of ze willen dat de EU meer of minder invloed krijgt. Dat debat kan de

steun voor het politieke systeem juist vergroten. Partijen moeten campagne voeren. Mensen geven uit zichzelf niet veel om Europa. Je moet ze mobiliseren, dan komen ze wel naar de stembus', denkt de politicoloog. 'Er moet debat worden gevoerd. Als Wilders roept dat er een referendum moet komen over uit de EU stappen, dan moeten andere partijen zeggen dat ze dat ook willen. Of juist niet. Burgers moeten iets te kiezen hebben.' Komt er een levendig debat, dan ziet Van Ham de opkomst op 22 mei niet zo somber in. Misschien dat stemmers laten zien dat ze zich nauwer betrokken voelen dan veel opiniepeilers denken. Wat zou van Ham zelf een bevredigende opkomst vinden? 'Alles hoger dan die 36,8 procent uit 2009 lijkt me goed. Mijn ideale opkomst is natuurlijk honderd procent. Maar daar denkt niet iedereen zo over.' |

Studiesucces allochtonen

Vrienden, familie, docenten... zonder netwerk red je het niet

Hun deelname aan het hoger onderwijs is spectaculair gegroeid, maar toch doen allochtone studenten het nog altijd slechter dan autochtone. Een goed netwerk van studievrienden en docenten kan helpen, leert de ervaring.

TEKST: SIMONE BARNEVELD (HOP) | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Eerstejaars Gözde Ustaoglu (20) studeert biomedische wetenschappen aan de Vrije Universiteit. 'Deze studie is mijn tweede keus. Ik wilde eigenlijk geneeskunde studeren, maar werd uitgeloot.' De Nederlandse met Turkse ouders heeft een wat langere weg afgelegd om te bereiken wat ze wil. 'Op de basisschool kreeg ik een vmbo-t-advies, maar ik had mijn Cito-toets zo goed gemaakt dat ik naar een havo-vwo-brugklas mocht. Uiteindelijk heb ik vwo gedaan.' Wel bleef ze in de vierde zitten en haalde ze het eindexamen niet. Ze deed een paar vakken over in het volwassenenonderwijs en kon toch door naar de universiteit.

Door dit soort perikelen zijn niet-westerse allochtonen vaak iets ouder als ze gaan studeren en dat is een van de verklaringen waarom ze vaker uitvallen dan autochtone studenten, zegt Rick Wolff van onderzoeksinstituut Risbo. Oudere studenten hebben soms al een gezin of hebben al een ander diploma op zak. 'In elk geval behalen oudere studenten minder vaak binnen de gestelde tijd een diploma. En niet-westerse allochtonen doen vaak langer over de middelbare school of maken een omweg, bijvoorbeeld via het mbo.'

Prestaties

Steeds meer niet-westerse allochtone studenten volgen hoger onderwijs. Hun aantal is tussen 1997 en 2010 fors gestegen, van zeventuizend tot meer dan twintigduizend. Toch blijven hun studieprestaties nog altijd achter bij die van autochtone studenten. Sterker nog, in tien jaar tijd hebben ze hun achterstand nauwelijks ingelopen.

Wolff probeerde uit te vinden hoe dat komt en ontdekte dat zogenoemde sociale hulpbronnen een belangrijk rol spelen. 'Studenten die sociaal en academisch kapitaal weten op te bouwen, dus die mensen om zich heen hebben die hen motiveren en ondersteunen, vallen minder snel uit. Wie goed contact heeft met medestudenten, docenten en studiebegeleiders heeft meer succes. Dat geldt zowel voor autochtone als voor allochtone studenten.'

Regels van het spel

Behalve sociaal en academisch kapitaal, moeten studenten ook beschikken over cultureel kapitaal. Hoe meer de culturele waarden die studenten van thuis hebben meegekregen, overeenkomen met die van de opleiding, hoe meer ze zich er

thuis voelen. Niet-westerse allochtone studenten komen vaker uit een achterstandssituatie en zijn veelal de eersten van de familie die gaan studeren. Ze komen het hoger onderwijs binnen zonder de regels van het spel te kennen.

Volgens universitair docent en onderzoeker Marieke Meeuwisse van de Erasmus Universiteit Rotterdam speelt familie een grote rol, ook in het hoger onderwijs. 'Denk niet: het zijn volwassenen, dus thuis doet er niet toe.' Zowel allochtone als autochtone studenten krijgen steun van hun ouders. Maar de steun die autochtone ouders geven lijkt meer effect te hebben op het studiesucces omdat deze mogelijk meer aansluit bij wat een student nodig heeft. Ze geven advies en hulp bij het studeren en vertellen over hun eigen ervaringen.

Meeuwisse adviseert hogescholen en universiteiten dan ook om de familie te betrekken bij de opleiding en hen te informeren wat studeren inhoudt. 'Als er een discrepantie is tussen de thuiscultuur en de opleiding, kan dat tot conflicten leiden. Een student speelt dan twee rollen: een als gezinslid en een als student. Ze zetten zich dan minder in voor hun studie waardoor ze lagere cijfers halen. Dat geldt voor iedereen, maar niet-westerse allochtone studenten brengen wel meer tijd met hun familie door.'

Bijna alle allochtone studenten zijn zich bewust van hun andere achtergrond, blijkt uit de interviews die UvA-onderzoeker Rick Wolff met hen hield. Ze worden daar regelmatig mee geconfronteerd. Soms voelen ze zich buitengesloten door

autochtone studiegenoten of ongelijk behandeld door docenten.

Nieuwsgierig

Sinem Akten, vierdejaars studente media, informatie en communicatie aan de HvA, zegt op zich niet te merken dat ze anders is. Ze had al snel een vriendinnengroep waar ze veel aan heeft. 'Ik zit op een extreem witte school, ben het enige Turkse meisje in de klas. Iedereen staat wel open voor je. Ze zijn meestal nieuwsgierig. Toch moet ik harder mijn best doen om docenten te overtuigen. Als ik een goed werkstuk inlever, zeggen ze: 'Goh, dat had ik niet verwacht.' En stageplekken zoeken was een ramp. Als bedrijven alleen mijn naam al zien, word ik niet uitgenodigd, terwijl ik een beter

cv heb dan mijn medestudenten. Uiteindelijk heb ik stage gelopen bij twee Turkse tijdschriften waarmee ik nog steeds contact heb. Je moet je eigen netwerk opbouwen.'

Wat kan de opleiding doen om de kans op succes van deze studenten te verhogen? Volgens Wolff bevorderen kleinschalige opleidingen het studieresultaat van niet-westerse allochtone studenten. Daarbij is het goed om in het begin sterk te sturen en met betrokken docenten te werken. 'Met veel structuur in vooral het eerste jaar, geef je iedereen een gelijke kans. Aanwezigheidsplicht helpt ook. Studenten voelen zich dan meer betrokken bij de opleiding. Ook werken in groepsverband, georganiseerd door de opleiding is bevorderlijk voor het studiesucces. Zorg er als docent wel voor dat groepen rouleren. Studenten vertelden me dat ze op die manier studiegenoten hebben leren kennen op wie ze anders nooit zouden zijn afgestapt.' Maar zulke maatregelen bevorderen natuurlijk ook het studiesucces van autochtone studenten. In de grote steden kregen onderwijsinstellingen in 2011 geld om het studiesucces van allochtonen te verbeteren. De Erasmus Universiteit Rotterdam, waar Wolffs onderzoeksinstituut Risbo aan verbonden is, heeft dat geld deels besteed aan een maatregel die voor alle studenten bedoeld is. Aan de meeste faculteiten moeten ze hun eerste studiejaar in één keer halen: 60 ECTS is de norm voor het bindend studieadvies. De opleidingen geven bovendien minder herkansingen. Wel kunnen studenten een 5 compenseren met minimaal een 7 bij een ander tentamen. 'Nominaal is normaal' heet dit systeem.

Verbeterd

De gedachte is: wat goed is voor alle studenten, zou ook goed moeten zijn voor allochtone studenten. En inderdaad profiteren allochtone studenten van het nieuwe systeem. De doorstroom van zowel autochtone als allochtone studenten met een Nederlandse vooropleiding is sterk verbeterd, blijkt uit de eerste resultaten. Bovendien is het verschil in studiesucces tussen allochtone en autochtone studenten iets kleiner geworden. Voor VU-student Gözde maakt het niet zoveel uit hoe haar opleiding biomedische wetenschappen is georganiseerd. Ze volgt colleges in grote zalen met 180 studenten en de universiteit begeleidt haar amper. Met practicum zit ze wel in groepen, maar echt samenwerken met anderen is er niet bij. Toch gaat het goed met haar: ze heeft alle tentamens tot nu toe gehaald. Ze droomt nog wel van geneeskunde en hoopt volgend jaar alsnog te worden ingeloot. |

'Een directeur van 24? Daar zat niemand op te wachten'

TEKST: MAAIKE PLATVOET | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Directeur. 'Op mijn 24e was ik al klaar met de opleiding tot directeur primair onderwijs, nadat ik vlak daarvoor de Pabo had afgerond. Maar een directeur van 24? Daar zat dus niemand op te wachten. Mensen vinden je dan echt nog te jong en te onervaren. Ik wilde zelf graag verder studeren. De Pabo alleen was voor mij niet genoeg, mijn ambities reikten verder. Ik vond het wereldje van de klas, hoe leuk dat soms ook was, te klein. Op een gegeven moment werd ik, terwijl ik werkzaam was als leerkracht, ziek met allerlei vage klachten. Ik belandde bij een loopbaancoach en heb vervolgens samen met haar uitgezocht wat bij mij past. Daar kwam al snel naar voren dat ik het liefst met mensen en met organisaties wil werken. Daarom ben ik afgelopen september aan de eenjarige opleiding personeelsmanagement begonnen. Nadat ik eerst een korte stage had gelopen bij een accountantskantoor kwam ik via mijn netwerk aan een stage bij de UT, op de afdeling human resources management. Afgelopen januari ben ik begonnen.'

UT. 'Ik heb het ontzettend naar mijn zin op de UT. En dat komt omdat ik hier zowel diversiteit als complexiteit vind. Toen ik nog voor de

klas stond had ik vooral contact met kinderen, ouders en collega's. Nu reikt mijn wereld veel verder. Ik vind op de UT verrijking en diepgang. Bij de afdeling HR houd ik me bezig met allerlei werkzaamheden rondom diversiteit, employability en arbeidsrecht. Momenteel ben ik ook druk met de organisatie rondom de loopbaan4daagse, die van 19 tot en met 22 mei plaatsvindt. UT-medewerkers kunnen dan vier dagen op een andere werkplek rondkijken. Bijvoorbeeld bij de politie, het ziekenhuis of de gemeente. Het is een kans om eens in een andere keuken dan die van de UT te kijken. Mijn stage loopt tot en met 31 augustus, daarna ligt alles nog voor me open. Ik hoop dat ik het enthousiasme dat ik nu heb waar dan ook kan voortzetten.'

Trouwen. 'Ik ben verloofd. Op 9 juli gaan we trouwen. Nog niet zo lang geleden heb ik mijn vriend gevraagd of hij wilde trouwen. Ja dus. Toen was het snel in kannen en kruiken. Ik ben een controlfreak, dus regel ik het dan ook maar gelijk. Het gaat geen grote bruiloft worden. Gewoon met ouders, getuigen en wat vrienden. We hebben alles zelf geregeld en in eigen beheer. De fotograaf is bijvoorbeeld onze getuige. Na de ceremonie gaan we naar Theehuis Dennenoord in Nutter voor een high tea.

's Avonds is er een barbecue bij ons thuis. En ja, natuurlijk is er ook een huwelijksreis. Maar ook dat doen we anders dan anders, want wij gaan al vóór onze bruiloft op reis. In juni willen we samen de Alpe d'Huez op fietsen. Het stond op onze 'bucketlist', en nu gaan we het dus doen. Heel fanatiek zijn we trouwens niet aan het trainen. Die beklimming redden we wel, we zijn wel sportief aangelegd. Van kinds af aan fiets ik al in de bergen. Nu probeer ik in de weekenden zoveel mogelijk bergjes en heuvels in de omgeving te pakken. Zoals de Sallandse Heuvelrug en de Kuiperberg. Maar dat kun je eigenlijk geen echte bergen noemen hè? Ach, voor ons gaat het niet om het competitieve element. Wij willen gewoon een keer die Alpe d'Huez beklimmen. In welke tijd maakt niet zoveel uit. Daarna moet er natuurlijk ook nog wat energie overblijven voor een romantisch diner.'

Sporten. 'Nadat mijn moeder overleed, nu bijna vijf jaar geleden, heb ik in het sporten een uitlaatklep gevonden. Ik fiets veel, maar doe ook aan hardlopen. Nee, nog niet op de UT. Maar dat komt omdat ik al zoveel doe. Van sporten krijg ik een ontzettend goed gevoel, ik vind het gewoon lekker. Het is fijn dat mijn vriend ook zo fanatiek is. Daar hebben we elkaar wel in gevonden.'

Wie is Maaike Ebbekink?

NAAM:	Maaike Ebbekink (28)
FUNCTIE:	stagiaire bij de conerndirectie human resources
GEBOREN:	in 1985, in Hengelo
OPLEIDING:	Pabo, opleiding tot directeur primair onderwijs en nu een post-hbo-opleiding personeelsmanagement
BURGERLIJKE STAAT:	verloofd
TELEVISIE:	De Wereld Draait Door
FILM:	'Als het maar spannende films zijn.'
BOEK:	'Ik lees altijd. Het liefst thrillers van Karin Slaughter. Mijn e-reader heb ik altijd bij me.'

Spin-ijs dunne films internationaal gehighlight

Meten met sterk magneetveld is nachtwerk

In maart publiceerden Denise Leusink en haar collega's in *Applied Physics Letters Materials* over magnetische monopool-verschijnselen. Die toonden ze aan in dunne lagen spin-ijs materiaal, tussen 10 en 120 nanometer dik. Magnetisatiemetingen in Twente en kostbare meettijd met de transmissie-elektronenmicroscop in Antwerpen leverden sluitend bewijs. Vlak voor Pasen was Denise alweer te vinden in het High Field Magnet Lab in Nijmegen. 'Daar meten we vooral 's nachts want er is veel stroom nodig.'

TEKST: EGBERT VAN HATTEM | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Magneten hebben onlosmakelijk een noordpool en een zuidpool. Toch zouden magnetische monopolen bestaan, zoals al in 1931 voorspeld. Maar tot nog toe is er nooit eentje gezien. De onderzoekers van de vakgroep Interfaces en Correlated Electron Systems, geleid door hoogleraar Hans Hilgenkamp, creëren monopool-verschijnselen in spin-ijs materialen om via een omweg toch onderzoek te doen naar deze magnetische monopolen. Spin-ijs is het beste te definiëren als een intelligente, planmatige stapeling van atoomlagen voor atoomlagen (of: atoomlagen) in kristalroosters waar bijzondere magnetische verschijnselen waarneembaar zijn die in de gewone wereld verborgen blijven.

Denise Leusink en haar collega's zijn de eersten die deze dunne spin-ijs lagen kunnen maken. Dat leidde tot publicatie in maart, en in het mei-nummer highlightte *Nature Materials* de paper zelfs. Een enorme eer, vertelt Leusink. 'Het geeft aan dat dit toonaangevende tijdschrift spin-ijs dunne films heel belangrijk vindt.'

De magnetische monopolen in spin-ijs materialen ontstaan door een samenspel van magnetische ato-

men, vertelt Leusink. Een dergelijke monopool is geen elementair deeltje op zichzelf, maar een soort optelsom van meerdere deeltjes. 'Dit noemen we een quasi-deeltje, omdat deze "optelsom" zich wel gedraagt alsof het een deeltje is. Het interessante is dat je in spin-ijs materialen de magnetische polen van elkaar kunt loskoppelen en zelfstandig door het materiaal heen laten bewegen. De magnetische lading verplaatst zich door het materiaal, zoals ook elektrische lading door een materiaal stroomt.'

Dunne lagen

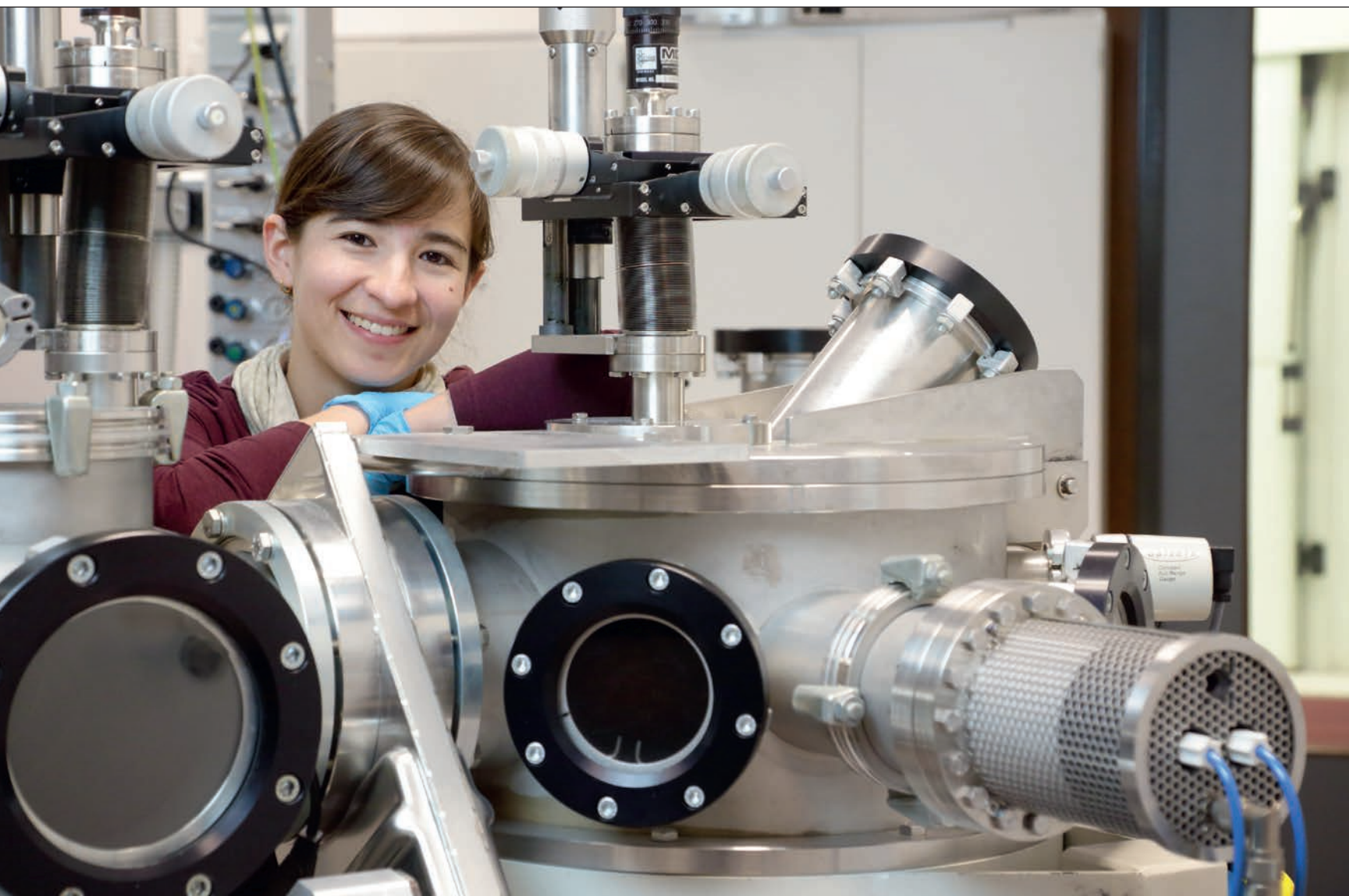
De onderzoekers gebruikten gepulseerde laser depositie (PLD) om deze dunne lagen te 'groeien'. Hierbij moeten veel variabelen in bedwang gehouden worden. Een substraat (onderlaag) wordt op een heater verwarmd, tot ongeveer 800 graden Celsius. In dezelfde kamer bevindt zich een ander groot stuk materiaal (de target) die met een laser wordt beschoten. Door de hoge plaatselijke energie van de laser verdampt dit materiaal. De 'damp' slaat vervolgens neer op het substraat, en zo kan laag voor laag een dunne film groeien. Mesa+ heeft veel ervaring met PLD. 'We kunnen veel soorten

materialen heel gecontroleerd laten groeien,' vertelt Leusink. 'De techniek om de groei tijdens PLD te volgen is in Twente ontwikkeld en wordt tegenwoordig wereldwijd gebruikt.'

Om te kijken of de aldus verkregen structuur op atomair niveau van voldoende hoge kwaliteit was, gebruikte Leusink naast de meetapparaten van Mesa+ gespecialiseerde apparatuur van elders: de ultra-hoge resolutie transmissie-elektronenmicroscop (TEM) van de Universiteit van Antwerpen. Daar kan men met atomaire resolutie kijken hoe de atomen zijn gerangschikt in de dunne lagen. Uit de Belgische plaatjes kreeg Leusink de bevestiging dat de atomen netjes gerangschikt waren en dat er weinig defecten in het kristalrooster zaten. 'Op deze TEM-plaatjes kun je zelfs de atomen tellen. Het is erg bijzonder om de bevestiging te krijgen dat de structuur op atomair niveau er inderdaad heel netjes uitziet. Maar de belangrijkste eigenschappen zijn natuurlijk de magnetische,' zegt Denise Leusink.

Magnetisatie

Het spin-ijs model voorspelt dat de magnetisatie anders is voor verschillende kristalrichtingen.

'Daarom hebben we gekeken hoe de magnetisatie verandert als je een magneetveld aanzet. Dit hebben we voor verschillende kristalrichtingen gedaan. Deze metingen zijn op dunne lagen vrij lastig, omdat het substraat ook een magnetisch signaal heeft. En de dunne lagen zelf hebben een heel klein magnetisch signaal vanwege het geringe volume. Toch is het ons gelukt aan te tonen dat de magnetisatie inderdaad varieert met de kristalrichting, zoals voorspeld door het spin-ijs model. Toen we meerdere plateaus in de magnetisatie langs een bepaalde kristalrichting hadden gemeten, wist ik zeker dat we echte spin-ijs dunne films hadden gefabriceerd. Dit geeft aan dat de monopool-quasideeltjes in de dunne lagen ontstaan.'

Topologische isolatoren

Rondom Pasen was Leusink alweer in Nijmegen te vinden. Daar deed ze metingen aan een ander soort materialen, onder begeleiding van UT-hoogleraar Alexander Brinkman: topologische isolatoren, een nieuwe klasse isolatoren met exotische eigenschappen. Het materiaal op zich (als 'bulk') is gewoon isolerend, maar op een speciale manier

zijn de oppervlakten van het materiaal juist geleidend. Eén van de bijzonderheden van deze geleiding is dat de spin-richting van de elektronen gekoppeld is aan de bewegingsrichting van de elektronen.

Leusink bestudeert nu de interactie tussen deze topologische isolatoren en magnetische materialen. De hoop is dat in deze combinatie van materialen ook magnetische monopoolverschijnselen te observeren zijn. Deze monopolen zouden ontstaan als 'spiegelbeelden' van elektrische lading en zijn weer anders van aard dan de monopolen in de spin-ijs materialen. Interessant dus, om te onderzoeken wat de overeenkomsten en verschillen in de praktijk zullen zijn.

30 Tesla

Voor dit onderzoek zijn hoge magneetvelden nodig. Dan namelijk zijn speciale quantum-effecten waarneembaar, waardoor de onderzoekers veel te weten kunnen komen over de aard van de geleiding in de samples. Slechts twee laboratoria in Europa hebben deze hoge magneetvelden van meer dan dertig Tesla daarvoor ter beschikking. Gelukkig voor Leusink hoeft ze met het High Field

Magnet Lab in Nijmegen niet ver te reizen. In dit lab brak men eind maart het wereldrecord voor kopermagneten, waarbij men tot 37.5 Tesla kwam. Net als in Antwerpen moest Leusink ook hier ver van te voren meettijd aanvragen. 'Het is een kwestie van alles tot in de puntjes voorbereiden en zo efficiënt mogelijk te werk gaan. De meettijd is schaars, en erg kostbaar. We meten vooral 's avonds en 's nachts omdat er heel veel stroom nodig is: voor de magneten zelf, maar ook voor het koelwater om de magneten te koelen. Overdag is het niet mogelijk om tegelijkertijd magneten op hoog veld te laten draaien en ook nog eens actief te koelen. Dat vraagt te veel vermogen. 's Nachts kunnen we langere tijd achter elkaar meten, zonder het elektriciteitsnetwerk van de campus onverantwoord te belasten of de energierekening te laten oplopen. Er wordt continu gemonitord hoeveel vermogen het lab gebruikt. Het is een supermooi lab, met indrukwekkende installaties. Ik heb nog anderhalf jaar tijd om in mijn promotieproject tot meer aansprekende resultaten te komen. Naast dat ik af en toe naar Nijmegen ga, werk ik samen met de universiteiten in Cambridge en Groningen.'

Wat betekent de Tweede Wereldoorlog voor Nederlandse en Duitse studenten?

‘Ik voel de opdracht open te staan voor andere culturen’

Op huis- en jaarclubavonden houden Enschedese studenten twee minuten stilte om oorlogsslachtoffers te herdenken. En de verenigingen Alpha en Taste zijn 4 mei aanwezig bij de kranslegging in het Volkspark. Maar de UT telt ook veel Duitse studenten. Hoe kijken zij terug op de Tweede Wereldoorlog? Chris Olk (20, advanced technology) uit Siegen is een van hen. Hij vertelt hoe de geschiedenis hem persoonlijk heeft gevormd en hoe hij het huidige Duitsland ziet.

TEKST: DIANA REDMEIJER | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Welke verhalen hoorden jullie vroeger over de oorlog?

‘De Tweede Wereldoorlog was voor ons het verhaal van mijn opa. Hij heeft als 16-jarige gevochten in Normandië en Rusland, daarna is hij gevangen genomen door de Russen. Vooral over het krijgsgevangenenkamp vertelde hij vreselijke verhalen. Hij leefde daar op aardappelschillen en het eerste wat hij ‘s ochtends deed, was voelen of zijn buurman nog warm was. Dat heeft op mij een grote indruk gemaakt.’

Bij jullie thuis werd dus vooral de Duitse kant belicht?

‘Nou, eigenlijk meer de menselijke kant. Het lijden dat oorlog met zich meebrengt voor iedereen die erbij betrokken is. Op school werd over de Tweede Wereldoorlog gesproken als een heel slechte tijd die achter ons ligt. Het nazisme werd veroordeeld en ook leerden we al vroeg dat wij als Duits volk een schuld hadden.’

Hoe was dat voor jou als kind?

‘Het was een soort gegeven. Iets wat je al zo jong leert, dat het je niet echt schokt. Wel is het altijd op de achtergrond aanwezig en je neemt het

mee in je verdere leven. Ik vind dat we als land een collectieve schuld hebben, maar betrek dat niet op mijzelf. Eerder voel ik een soort verantwoordelijkheid, een persoonlijke opdracht om open te staan voor andere culturen. Als scholier heb ik al heel vroeg aan uitwisselingen meegedaan. Op mijn veertiende ging ik naar Mexico, op mijn zestiende naar Egypte. Die tweede keer ben ik heel zorgvuldig voorbereid door de uitwisselingsorganisatie American Field Service (AFS). Het accent lag daarbij op bewustwording van je eigen cultuur en de verschillen met andere culturen. In Egypte speelt religie bijvoorbeeld een veel grotere rol dan in Duitsland en de mensen zijn minder individueel. Duitsers komen vaak wat gereserveerd over. Dat kan natuurlijk tot misverstanden leiden. Maar omdat ik nog zo jong was, kon ik me heel gemakkelijk aanpassen. Iedereen zorgde een beetje voor mij, voelde zich verantwoordelijk, dat was heel prettig.’

Speelt je Duitse nationaliteit nog een rol bij je internationale contacten?

‘Ik heb geen negatieve ervaringen. Een beetje ironisch is dat ik in de Arabische wereld juist als Duitser heel positief ontvangen werd. De herinnering aan de Tweede Wereldoorlog is daar anders dan in Europa. De nadruk ligt er op onze

rol als bondgenoten tegen de koloniale Engelsen en Fransen. Maar ook tijdens mijn latere reizen liftend door Europa voelde ik me als Duitser nooit op een negatieve manier benaderd. Hier in Nederland hoor ik mensen ons zelfs roemen om onze talenkennis en internationale oriëntatie. We worden steeds opener en toleranter.’

In hoeverre is er sprake van neonazisme in Duitsland?

‘Ik vind het een marginaal verschijnsel, dat op dit moment niet speciaal in Duitsland speelt. 2% van de bevolking stemt op de extreemrechtse partij NPD. Dat is vergelijkbaar met andere Europese landen. In Duitsland zijn tegenwoordig ook heel veel mensen bewust tegen nazisme. Toch vind ik het te simpel om te denken dat een mogelijk gevaar alleen in het nazisme zit. Achteraf is het voor iedereen heel erg duidelijk dat Hitler fout was, maar dat was het toentertijd voor de meeste mensen in Duitsland niet. Ik vind dat we steeds kritisch naar onszelf moeten blijven kijken. Tijdens het WK in 2006 was ik wel trots op mijn land: dat wij met de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in het achterhoofd, nu de hele wereld mochten ontvangen en dat iedereen welkom was, ongeacht afkomst, cultuur of religie.’ |

‘Vrijheid is niet vanzelfsprekend’

Studentenverenigingen Alpha en Taste zijn aanwezig bij de dodenherdenking bij het oorlogsmonument in het Volkspark. Ook op een huis- of jaarclubavond staan studenten stil bij de oorlogsslachtoffers.

TEKST: MARIJETEN BÖHMER >

Studentenvereniging C.S.V. Alpha legt dit jaar tijdens dodenherdenking een krans bij het oorlogsmonument in het Volkspark. Leendert Starreveld van C.S.V. Alpha is blij dat de vereniging op deze manier haar gezicht kan laten zien bij de dodenherdenking. ‘Als actieve christelijke studentenvereniging staan wij midden in de samenleving en willen wij ook een bijdrage aan de samenleving leveren. Het is niet vanzelfsprekend dat mensen in vrijheid kunnen leven. In veel landen wordt oorlog gevoerd en in nog meer landen is er een beperkte mate van vrijheid. Iedereen zou in vrijheid moeten kunnen leven. Ik sta ook stil bij andere nare gebeurtenissen, zoals

bijvoorbeeld de verschrikkelijke aanslag op Koninginnedag in 2009.’ Studentenvereniging A.S.V. Taste is op 4 mei doorgaans ook in het Volkspark te vinden, waarbij de voorzitter een gedicht voorleest of een krans legt. Taste-coördinator extern Harm Dijkstra weet echter nog niet of dat dit jaar weer mag. ‘Het comité 4 en 5 mei moet dit nog bepalen. Stiekem verwachten we wel dat wij ook dit jaar worden aangewezen. Vrijheid zou een vanzelfsprekend goed moeten zijn, helaas is dat het niet. In veel landen vallen er nog oorlogsslachtoffers. Voor de vrijheid die wij nu hebben zijn ook veel mensen gesneuveld. Dit moet worden herdacht.’

‘Twee minuten stil zijn tijdens dodenherdenking is eigenlijk een vanzelfsprekendheid voor mij’, vertelt student communicatiewetenschap Charlotte Rempelberg. ‘Ik vind het belangrijk dat er bij de geschiedenis van ons land wordt stilgestaan en de Tweede Wereldoorlog heeft in die geschiedenis een grote rol gespeeld. Op een huis- of jaarclubavond wordt daar hetzelfde over gedacht. Met hoeveel we ook zijn, om 20.00u zijn we allemaal stil.’ |

The UT & cancer research

Alessandra Cambi's work on tumor immunology

Cancer is one of the biggest killers of our times. Fortunately, scientists are working hard to find a solution, including at the UT. Alessandra Cambi's research into tumor immunology represents a good example.

TEXT: MARLOES VAN AMEROM | PHOTO: GIJS VAN OUIWERKERK >

The World Health Organization recently predicted that cancer will soon be the number one death cause worldwide. Do you think that this rise in cancer is mainly related to aging populations and unhealthy

lifestyles, as is often maintained, or could there be other causes?

'Before answering this question, I should perhaps make clear that I am a fundamental researcher, not an oncologist, a specialist who treats cancer. But I think it is well imaginable that beyond aging and lifestyle, other factors may be at play. Certain cancers, like cervical cancer, are caused by vir-

ses, for example, which can become more resistant over time. Also, environmental factors like air quality can instigate certain types of cancer, like lung cancer. And the impact of mobile phones and the radiation related to this, is still relatively unknown. So, it could well be that cancer is on the rise due to other factors besides ageing and lifestyle. But again, these are possibilities, not certainties.'

Can you explain in general terms how your research relates to finding a solution to cancer?

‘Certainly. To beat cancer, cancer research has become increasingly targeted at the hallmarks of cancer: the stages that have to be passed for a common cell to turn into a bunch of malignant ones i.e. a tumor.

The idea behind this research set up is that if we can only stop one of these stages then a solution to cancer will be within reach. The research project I am involved in focuses on increasing our knowledge on the fundamental mechanisms of the immune system with the aim of giving it good instructions to successfully fight cancer. To that end, I study cells of the immune system and their interactions with cancer cells through the use of high-resolution microscopy.’

What exactly is the relation between our bodies’ immune systems and the development of cancer?

‘First, let me stress that our immune system is usually great when it comes to preventing cancer. Before an out-of-control cell can eventually develop into a tumor a lot needs to go wrong into our body. One reason for that is that as soon as a cell starts to grow and split uncontrollably, thereby behaving oddly, our immune system usually sends over some cells to kill it.

It is only once such a cell has slipped through the net and started to multiply itself even more that the trouble starts.

A tumor needs oxygen to remain alive, after reaching a certain size. To get this, it fakes an inflammation or applies another trick that stimulates the body to create new blood vessels. Once these are in place, the tumor not only has its

desired influx of oxygen, but it can also enter the blood stream and spread to other organs.

To guarantee its survival the tumor needs to eliminate the body’s immune system, however. Normally when there is a suspected inflammation, the immune system relies on cells that investigate the situation, among which dendritic cells. But tumors are very clever and produce proteins that signal to these cells that everything is fine. In this way, the tumor evades the immune system and can effortlessly continue to expand.’

Besides for the UT, you also work in a project for the Radboud University Medical Center in Nijmegen. How are these two projects interlinked?

‘As mentioned, tumors switch off our immune system in order to survive. At the Department of Tumor Immunology of the Radboud University Medical Center, we seek to reverse this development by “reeducating” a patient’s dendritic cells. To that end, some of these cells are removed from the patient’s body and put in touch with the tumor’s antigens, molecules that normally induce an immune response in the body, in the lab. Once they have been re-injected into the patient’s body with the proper instructions, the dendritic cells can recognize the tumor as a malignant item that needs to be removed; and start signaling to the T cells to come down and kill it.

The project is promising, but more information is needed. The research projects I lead in Nijmegen are all aimed at better understanding how dendritic cells do their job and how we can instruct them better so that the tumor is eliminated. This research makes use of advanced microscopy techniques, for which interdisciplinary scientists are needed. For that reason, I started to coope-

rate with the UT Nanobiophysics Group. They possess the advanced microscopes and technical know-how that are needed to study cell behavior at the nano scale, while as a biologist I can hopefully offer some new input in a team that mainly consists of chemists and physicists.’

Once behind the microscope, what do you focus on?

‘One aspect I focus on is finding out how dendritic cells move throughout our tissues, while patrolling for intruders like microbes or malignant cells. Often, we film their behavior, and then use image analysis programs to obtain new information about the tricks that dendritic cells use in their role as sentinels of our body.’

How optimistic are you about the prospect that cancer may one day be beaten by our immune systems?

‘I am pretty optimistic. One reason is that we know more and more about different types of cancers and immune cell behavior. Moreover, the department of Tumor Immunology in Nijmegen found that the injection of dendritic cells with the right instructions in some cases stopped the cancer, particularly in the case of skin cancer patients. This means that immunotherapy – a therapy that uses our own immune system to fight cancer – is a promising addition or even an alternative to existing treatments like chemotherapy. Having said that, tumors are, unfortunately, apt at adapting themselves. So only time can tell.’

This is part I of a series on cancer research at the UT. Next month: Lab-on-a-chip technology. 1

What the bleep is...

Vlaggetjesdag?

TEXT: MARLOES VAN AMEROM >

A ‘vlaggetje’ is the diminutive for vlag (flag); in English ‘Vlaggetjesdag’ translates as ‘flag day’. You could be forgiven for thinking that this day is related to some big nationalistic event, given the flag element. Instead, it relates to something much more mundane: the Dutch passion (some might say obsession) for salted raw herring, a culinary habit that’s very much entwined with Dutch culture and custom.

On Vlaggetjesdag, which takes place on the 14th of June, the arrival of the season’s first young herring in Dutch coastal towns Vlaardingen and Scheveningen (nearby the Hague) is celebrated.

The best place to celebrate it is traditionally Scheveningen, where the sale of the first barrel of edible fresh young

herring (also called Hollandse Nieuwe) is sold at an auction accompanied by all sorts of other activities. These include little markets, boat tours and shanty choirs. Too busy to leave Enschede that Saturday? No worries. Simply have your taste of Hollandse Nieuwe on campus a few days later. Just pay a visit to the stall that sells fresh herring in front of the Sports Center every Thursday.

In some ways, the university could be considered an airport in its own right. We send students and staff to the most exotic destinations and receive people from places that are unimaginable. Who is coming in and who is going out?

This month: Yiyuan Lin and Jelle Ferwerda.

TEXT: MARISKA ROERSEN >

In

Out

Who's in?

Yiyuan Lin from Gansu Province in China, 2nd year Master student in Chemical Engineering.

Doing what?

'At the moment, I'm doing research for my Master thesis. It's about conductive biomaterials. In our research group, we use polymers to make scaffolds that can be planted in the human body. These scaffolds are integratable and non-toxic. When you have an injury of some sort, these scaffolds will help cells grow so that you will heal faster.'

Language problems

'Initially, I wanted to study in Germany. But most programs were in German only. The Netherlands seemed a nice alternative, where programs are in English and tuition is reasonable. Ironically, the first problem that I encountered was the language. I was not used to speaking English that frequently. I couldn't understand others and others couldn't understand me. I think I learned a lot since then.'

Weirdest thing

'Before I came to Twente almost 2 years ago, I had never been abroad. I expected a fully different world and was a bit disappointed that some things were rather similar to China. Some cities are comparable, although they are small. I come from a Chinese village with 500.000 inhabitants. And you call Enschede your fifth largest city!'

This is what the UT should do

'It's hard for international students to get value-for-money accommodation. International office mostly offers furnished housing, which is ridiculously expensive. In addition to that, there are many living groups where only Dutch people live. When you go to an interview with your potential new roommates, they usually select others who speak Dutch, too. I would request international office to increase housing possibilities for international students.'

Who's out?

Jelle Ferwerda, International Affairs Coordinator at the Faculty of Engineering and Technology.

Doing what where?

'I represented the university at the International Exhibition and Conference on Higher Education in Riyadh, Saudi Arabia. It's quite different from regular fairs. Top 100 institutions are paid by the Saudi Arabian government to be there. Next to that, the fair is widely used to do business and come to agreements.'

HAEC is coming your way

'It was our concern to promote the UT to potential new students. In Middle-Eastern countries, we unite with the Universities of Groningen, Maastricht and Wageningen in the Holland Arab Education Consortium (HAEC). This group was established spontaneously, but has grown into a body of mutual representation at different occasions. The Dutch Embassy accompanied us this year and our stand was informally recognized by the organizers as the best stand at the fair.'

Independent economy

'I found that Saudi students are especially interested in engineering, sciences and business studies. The government knows that oil reserves won't last forever and invests in a future workforce that can develop the economy further, without depending on expats. Studying in The Netherlands is increasingly considered. This is not in the least thanks to the Higher Education Attaché, who started 1,5 years ago.'

'This was my fourth time in Riyadh and I sense that the country is modernizing rapidly. Gender equality is increasing.'

This is what the UT should do

'I know it isn't financially doable for us, but Saudi institutions take their students on a tour to foreign top universities. This gives them a broader perspective on possibilities and helps them to make choices.'

Vic van Dijk

'It's all in the membrane'

Hardcore technology versus politics and fundamental research versus implementations in industry.

Vic van Dijk has it all. Welcome to the mysterious world of silica coatings, beer and improving the position of students as inhabitants of Enschede.

TEXT: MARISKA ROERSEN | PHOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

'If you choose, will it be forever?' Vic van Dijk, PhD candidate on membrane technology, philosophizes about the idea of ever having to choose between a career in chemistry or in politics. 'You can always go back if you choose, but you will miss out on crucial developments. For the time being, I'll just keep all my options open.'

This is how Vic ended up discussing sustainability in the city council on one day, while soaking polymer pieces in a chemical solution the next. 'I guess I have many interests.'

In his research, Vic is optimizing the adsorption capacity of silica coating on membranes, which makes the filtering of fluids much more effective. This appears to be a surface question.

Vic: 'You want to have as much silica coating as possible where the fluid can pass onto, because the fluids touch more of it and the silica's adsorptive capacity can do its work. If you use nano-particles of silica to put this coating on the inside of the pores of membranes, you can significantly increase the surface and thus have better filtering results.' It's Vic's goal to discover how to manipulate the nano-particles to get maximum leverage.

Vic's work can be considered fundamental. At the same time, however, he is fascinated with how all of this translates into daily practice. Vic gives an example of how his research can benefit food and beverage processing: 'Beer needs to be filtered during production, to take out the yeast and other substances to increase shelf life. At present, brewers usually have to add and take out 'silica-powder' to do this filtering. However, direct contact with dry silica could be hazardous. If we can fix the silica on membranes, the process would be much safer.'

Vic's plans with his research findings go beyond food processing and filtering, though. 'Wouldn't it be great if we could add a catalyst on the nano-particles? Such a technology could turn harmful substances into safe ones. Imagine the possibilities and

implications! We could, for instance, turn remains of medicine in drinking water into nontoxic fluids.'

'I get to improve the city'

Another thing that Vic could imagine, is what Enschede should look like in the year 2050. After having had a position in the University Council, in the board of the Student Union and being an active member of D66 for a while, the researcher got elected into the city council this year. 'I get to improve this city! I believe that Enschede can be fully sustainable in 2050. By that, I also mean financially.'

On shorter notice, however, Vic has additional priorities: 'I noticed that students are not always regarded as full inhabitants of Enschede when it comes to political discussions.' The researcher establishes that there is a lack of much-needed vision on student accommodation. On top of that, the permit-situation is confusing. This makes it hard for students to find good housing. Vic: 'We need to talk with the student bodies to solve such issues together. How can we make sure that students mingle with other inhabitants? How much growth is possible?' It seems like there are many things to do for Vic, and many choices to make. But choosing between science and politics isn't one of them. |

PhDs are the backbone of our university. But who are they? Every month, we introduce another PhD candidate to you. This month: Vic van Dijk, PhD candidate in the Membrane Science & Technology Group at the Faculty of Science and Technology, and the Soft matter, Fluidics & Interfaces group at MESA+.

De Belastingdienst speurt met de modernste middelen naar fraude.

Dat kan niet zonder starters die barsten van de nieuwsgierigheid.

Het zijn meestal geen amateurs, de mensen of organisaties die frauderen. Ze gebruiken state of the art technologie. Daar zetten we bij de FIOD de modernste (digitale) rechtechnieken tegenover. Dat vraagt om

medewerkers die vakmanschap koppelen aan gezonde nieuwsgierigheid. Als je dat in je hebt, is er mooi en belangrijk werk te doen bij de Belastingdienst. Meer weten? Kijk op werken.belastingdienst.nl.

Nederland kan niet zonder **de Belastingdienst** kan niet zonder jou.